

Bundel van de Overdracht College-Raad van 12 oktober 2017

- 1 Ottervriendelijk Zwolle
Raadsplein besluitvorming d.d. 30-10-2017 / lijst ingekomen stukken
Informatienota Ottervriendelijk Zwolle
- 2 Beantwoording artikel 45 vragen CDA Gebruik Whatsapp door gemeente Zwolle
Raadsplein besluitvorming d.d. 30-10-2017 / lijst ingekomen stukken
Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen CDA Gebruik Whatsapp door gemeente Zwolle
Vragen CDA - Gebruik WhatsApp door de Gemeente Zwolle
- 3 Evaluatie Beleidsvisie Attentiemasten
Raadsplein debatronde, datum volgt nog
Beslisnota Evaluatie Beleidsvisie Attentiemasten
Evaluatie Beleidsvisie Attentiemasten
- 4 Besteding extra gelden kinderp participatie
Raadsplein besluitvorming d.d. 30-10-2017 / A-voorstel rechtstreeks
Beslisnota Besteding extra gelden kinderp participatie
1. Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015
2. Kindpakket en mogelijkheden voor kinderp participatie in Zwolle
- 5 Werkplan Doorstroommassen 2017
Raadsplein besluitvorming d.d. 30-10-2017 / A-voorstel rechtstreeks
Beslisnota Werkplan Doorstroommassen 2017
Werkplan Doorstroommassen 2017
- 6 Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgenerschikking brinnummers
Raadsplein besluitvorming d.d. 30-10-2017 / A-voorstel rechtstreeks
Beslisnota Stichting Agnieten College Landstede groep gevolgenerschikking brinnummers
- 7.a Beslissingenlijst collegevergadering d.d.3 oktober 2017
2017-10-03 verslag openbaar definitief
- 7.b Niet openbare verslagen d.d. 3 oktober 2017

Overdracht College-Raad

Datum 12 oktober 2017

onderwerp	Ottervriendelijk Zwolle
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	Kaales, Maarten (2513)
medeopstellers	
afdeling	Ruimte en Economie
bijlagen	Voorstel: Informatienota Ottervriendelijk Zwolle

Voorgesteld besluit raad

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De afdoening van de motie 'ottervriendelijk Zwolle'.

Informatienota voor de raad

Datum 24 september 2017

Onderwerp	Ottervriendelijk Zwolle
Versienummer	

Portefeuillehouder M.W.J. van Willigen

Informant M.W. Kaales
Afdeling Leefomgeving en Erfgoed / EC
Telefoon 038 498 2513
Email MW.Kaales@zwolle.nl
Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De beantwoording van de motie 'ottervriendelijk Zwolle'.

Datum 24 september 2017

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

U hebt begin 2016 met de motie 'Ottervriendelijk Zwolle' het College opgeroepen om in samenwerking met het Waterschap, de Provincie en natuurbeherende instanties de Zwolse wateren Ottervriendelijk te maken.

Naar aanleiding van deze motie heeft de Otterwerkgroep zich verdiept in het verspreidingsbeeld en de populatiegrootte bij Zwolle. We hebben nu een idee van de lokale knelpunten en hoe deze op te lossen (zie kaart bijlage). Ook zijn er al voorstellen om dat concreet op te pakken.

Tussentijds hebben we de indieners van de motie al eens bijgepraat. Door middel van deze informatienota informeren we u over de verdere stand van zaken en wordt de motie afgedaan.

Kernboodschap

De herintroductie van de Otter vanaf 2002 in Nederland verloopt succesvol. In 2006 is in Zwolle een eerste exemplaar waargenomen. Naar schatting leven nu in en om Zwolle vier Otters min of meer permanent. Uit onderzoek blijkt dat Zwolle op een belangrijk kruispunt ligt van weteringen en wateren waar otters uit de regio zich langs verplaatsen. De stad is geen optimaal leefgebied voor de Otter en brengt meer risico's met zich mee. Op landelijk niveau heeft de Raad van State door middel van het Otterarrest een aantal otterknelpunten benoemd die moeten worden opgelost. Zwolle kent geen knelpunten van landelijke betekenis (zoals genoemd in het Otterarrest), maar heeft wel de ambitie samen met partners de lokale situatie te verbeteren.

Consequenties

1 Samenwerking in het Provinciaal Otterplatform

Zwolle draait mee in het provinciaal Otterplatform (dat gevormd is naar aanleiding van het Otterarrest). Hierin hebben onder meer zitting Staatsbosbeheer, provincie Overijssel, Natuurmonumenten, de landelijke Zoogdierenvereniging, waterschap Drents Overijsselse Delta en Landschap Overijssel.

2 Otterwerkgroep Zwolle

Op lokaal niveau monitoren vrijwilligers van de Otterwerkgroep Zwolle en Omgeving de verspreiding van de Otters. Uit de tellingen blijkt dat de weteringen in de regio Zwolle belangrijk zijn voor de verplaatsingen van Otters. Zij hebben geconcludeerd dat het grootste risico wordt gevormd door de Ceintuurbaan waar die de Zalnesche Wetering kruist.

Andere risico's zijn meer algemeen van aard en niet toegespitst op één locatie zoals hierboven genoemd. Jaarlijks zal de gemeente een overleg initiëren met relevante partijen om kennis en ervaringen over de Otter in Zwolle en de regio met elkaar uit te wisselen.

3 Lokale kansen benutten

Het betreft een aanpak waarbij we ons in eerste instantie richten op de maatregelen die we nu kunnen uitvoeren. Het accent van de aanpak ligt bij het verminderen van knelpunten. Kansen voor het verbeteren van het leefgebied van Otter bij ruimtelijke projecten worden zo veel mogelijk benut.

In het kader van Zwolle Spoort, onderdeel natuurcompensatie en waterberging, is daarom ingezet op een verbetering van de onderdoorgang bij de Ceintuurbaan (N35) bij de Zalnesche Wetering ter hoogte

Datum 24 september 2017

van de voormalige boomkwekerij Stuifbergen. Deze voorziening wordt meegenomen met de inrichtingsplannen van dit gebied door ProRail. De westelijke oeverzone van dit gebied wordt ingericht voor onder meer de Otter, waardoor het leefgebied duurzaam vergroot en versterkt wordt (zie kaartbijlage ontwerp voor Wipstrikpark).

4 *Meer aandacht voor de communicatie over de Otter in Zwolle*

De gemeente Zwolle heeft, bij monde van voormalig wethouder Dierenwelzijn, tijdens het in ontvangst nemen van de provinciale Landschapsprijs 2016, bekend gemaakt dat Zwolle de Otter als aandachtssoort wil uitdragen ("Adoptiesoort"). De centrale ligging van Zwolle in de IJssel/Vechtdelta is bij uitstek een gebied waar de Otter zijn leefgebied heeft en dit doorkruist. De Otter kan zo mede een symbool worden voor onze delta. Landschap Overijssel wil ook investeren in gemeenten die een adoptiesoort hebben gekozen. Landschap Overijssel gaat samen met de gemeente een team van vrijwilligers ondersteunen die aan de slag gaan met het uitwerken van een beschermingsplan en maatregelen ter vergroting van het draagvlak.

Communicatie

De communicatie t.a.v. de adoptiesoort komt voort uit het uit te werken beschermingsplan en plan voor het vergroten van het draagvlak. De communicatie t.a.v. de natuurontwikkeling Langenholte wordt opgepakt binnen het project Ruimte voor de Vecht.

Vervolg

Het netwerk van deskundigen en vooral van vrijwilligers dat in het kader van de adoptiesoort wordt opgezet, zal het beschermingsplan verder tot uitvoering proberen te brengen en de ontwikkelingen blijven monitoren.

Waar mogelijk worden kansen benut, zoals bij ProRail (Zwolle Spoort) maar ook bij nieuwe initiatieven als Zwolse Stadslanderijen en een mogelijke vervolgprogramma van Ruimte voor de Vecht wordt gezocht naar natuurinclusieve maatregelen voor de Otter.

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar

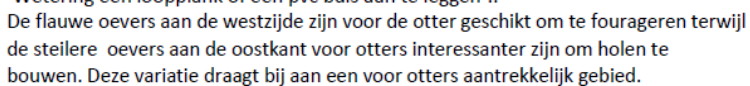
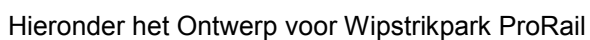
Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

24 september 2017

Hieronder kaart met knelpunten voor Otter in Zwolle e.o.

Overdracht College-Raad

Datum 12 oktober 2017

onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA Gebruik Whatsapp door gemeente Zwolle
portefeuillehouder	Henk Jan Meijer
informant	Spijkerman, Richard (2381)
medeopstellers	
afdeling	KCC
bijlagen	Voorstel: Informatienota Beantwoording artikel 45 vragen CDA Gebruik Whatsapp door gemeente Zwolle Bijlage: Vragen CDA - Gebruik WhatsApp door de Gemeente Zwolle

Voorgesteld besluit raad

kennis te nemen van: - De beantwoording van de artikel 45 vragen inzake gebruik WhatsApp door de gemeente Zwolle, ingediend door het CDA.

Informatienota voor de raad

Datum 28 september 2017

Onderwerp	Beantwoording artikel 45 vragen CDA inzake gebruik WhatsApp
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder H.J. Meijer

Informant H.M. Spijkerman
Afdeling Inwonerszaken / PU
Telefoon 038 498 2381
Email HM.Spijkerman@zwolle.nl
Bijlagen --

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

- De beantwoording van de artikel 45 vragen inzake gebruik WhatsApp door de gemeente Zwolle, ingediend door het CDA.

Datum 28 september 2017

Inleiding

Door het CDA zijn schriftelijke vragen gesteld inzake het gebruik van WhatsApp door de gemeente Zwolle op basis van art. 45 RvO. Hierbij ontvangt u op deze vragen een reactie.

Beantwoording vragen

Beantwoording vraag 1: Op welke manier heeft de Gemeente Zwolle het gebruik van WhatsApp opgezet? Loopt dit via een eigen lijn, of wordt er gebruik gemaakt van bedrijven die service verlenen?

De gemeente Zwolle heeft de beantwoording van vragen via WhatsApp bij het eigen Klantcontactcentrum (KCC) belegd. Voor het technisch ontvangen en versturen van WhatsApp-berichten maakt de gemeente gebruik van het product OBI4wan.

Beantwoording vraag 2: Welke financiële, organisatorische en communicatieve gevolgen verwacht het college voor het gebruik van WhatsApp naar aanleiding van deze berichtgeving?

Deze gevolgen zijn op dit moment niet in te schatten. Om dit goed te kunnen beoordelen dient eerst afgewacht te worden welke plannen WhatsApp heeft met zakelijke gebruikers. Deze plannen zijn op dit moment nog niet bekend.

Los van de keuze die WhatsApp maakt, is de gemeente via diverse andere digitale kanalen bereikbaar voor het doen van bijvoorbeeld een melding openbare ruimte.

Beantwoording vraag 3: Kan het college de gebruikservaring van WhatsApp van zowel de Gemeente Zwolle als bewoners kwantificeren? Zo ja: dan graag een dergelijke evaluatie toevoegen aan de beantwoording van deze vragen. Zo nee: waarom niet?

Op dit moment worden hoofdzakelijk nog meldingen openbare ruimte aangenomen via WhatsApp. Er wordt nog een evaluatie gehouden van de ervaringen van de gebruikers. Dit jaar zijn er 889 berichten via WhatsApp verstuurd naar het KCC. Dit aantal stijgt naar verwachting vanaf oktober, omdat de verwijzing naar WhatsApp dan als pilot een prominentere plek krijgt op de contactpagina van Zwolle.nl.

Beantwoording vraag 4: Is er een evaluatiemoment gepland voor het gebruik van WhatsApp in de Gemeente Zwolle?

Er is een evaluatie gepland. Deze zal voor 1 april 2018 gereed zijn.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

Zwolle, 8 augustus 2017

Betreft: **Artikel 45-vragen: Gebruik WhatsApp door de Gemeente Zwolle**

Geacht college,

De gemeenteraadsfractie van CDA Zwolle heeft via de berichtgeving van NOS vernomen dat berichtendienst WhatsApp gemeenten wil gaan verbieden om gebruik te maken van bedrijven die gemeenten in staat stellen om met bewoners te communiceren via WhatsApp. De berichtendienst WhatsApp wil niet dat andere organisaties geld verdienen aan zijn app.

Het betreffende artikel van de NOS is hier te lezen:

<https://nos.nl/artikel/2191823-whatsapp-wil-zelf-gaan-verdienen-aan-gemeenten.html>

Op dit moment attendeert de gemeente Zwolle op meerdere plekken op haar website bezoekers op de mogelijkheid om met de gemeente te communiceren via WhatsApp.

Indien er niet meer met de Gemeente Zwolle gecommuniceerd kan worden via de berichtendienst WhatsApp, zou dat volgens CDA Zwolle mogelijk een gemiste kans zijn, bijvoorbeeld voor meldingen omtrent de openbare ruimte.

Dit brengt de gemeenteraadsfractie van CDA Zwolle tot de volgende vragen:

1. Op welke manier heeft de Gemeente Zwolle het gebruik van WhatsApp opgezet? Loopt dit via een eigen lijn, of wordt er gebruik gemaakt van bedrijven die service verlenen?
2. Welke financiële, organisatorische en communicatieve gevolgen verwacht het college voor het gebruik van WhatsApp naar aanleiding van deze berichtgeving?
3. Kan het college de gebruikservaring van WhatsApp van zowel de Gemeente Zwolle als bewoners kwantificeren? Zo ja: dan graag een dergelijke evaluatie toevoegen aan de beantwoording van deze vragen. Zo nee: waarom niet?
4. Is er een evaluatiemoment gepland voor het gebruik van WhatsApp in de Gemeente Zwolle?

Namens de fractie van CDA Zwolle,

Herbert Klinkvis
Martijn van der Veen

Overdracht College-Raad

Datum 12 oktober 2017

onderwerp	Evaluatie Beleidsvisie Attentiemasten
portefeuillehouder	Ed Anker
informant	Koppert, Jan Pieter
medeopstellers	Berg, Jolanda van den (2396) Koppert, Jan Pieter Kroese, Frits (3315)
afdeling	Ruimtelijke planvorming
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Evaluatie Beleidsvisie Attentiemasten Bijlage: Evaluatie Beleidsvisie Attentiemasten

Voorgesteld besluit raad

1. kennis te nemen van de uitkomsten van de uitgevoerde evaluatie van dit attentiemastenbeleid;
2. in te stemmen met het continueren van de beleidsvisie onder verbetering van de toetsingscriteria voor initiatieven voor attentiemasten en daarmee de motie Mastenbeleid nu evalueren' als beantwoord te beschouwen

Beslisnota voor de raad

Datum 11 oktober 2017

Openbaar

Onderwerp Evaluatie Beleidsvisie Attentiemasten
Versienummer 3

Portefeuillehouder Ed Anker
Informant Jan Pieter Koppert
Afdeling Ruimtelijke Planvorming / ECR
Telefoon (038) 498 2038
Email J.Koppert@zwolle.nl

Bijlagen 1. Evaluatie Beleidsvisie Attentiemasten

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. kennis te nemen van de uitkomsten van de uitgevoerde evaluatie van dit attentiemastenbeleid;
2. in te stemmen met het continueren van de beleidsvisie onder verbetering van de toetsingscriteria voor initiatieven voor attentiemasten en daarmee de motie Mastenbeleid nu evalueren' als beantwoord te beschouwen

Datum 11 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Op 13 februari jl. heeft u het bestemmingsplan Foodcourt de Vrolijkheid vastgesteld. Bij dit besluit heeft uw raad de motie 'Mastenbeleid nu evalueren' aangenomen. Daarin verzoekt u het college om 'de beleidsvisie attentiemasten te evalueren en de resultaten ter discussie voor te leggen aan de raad.' De evaluatie wordt met deze beslisnota aangeboden aan de gemeenteraad. Met de voorliggende evaluatie willen we de volgende vragen beantwoorden:

- hoeveel aanvragen zijn er geweest voor het oprichten van een attentiemast en hoeveel daarvan zijn vergund na toetsing aan deze visie?
- voldoet het afwegingskader om deze aanvragen op een juiste manier te beoordelen?
- hoe gaan andere gemeenten om met dit vraagstuk?
- willen we de visie, al dan niet met aanpassingen, behouden om vanuit publieke regie te kunnen sturen?

In de evaluatie wordt, op basis van de conclusie en aanbevelingen, van het college aan de raad gevraagd de Beleidsvisie te continueren onder verbetering van de toetsingscriteria voor initiatieven voor attentiemasten.

Beoogd effect

Het verbeteren van de Beleidsvisie Attentiemasten door de belangen van omwonenden beter te borgen.

Argumenten

1. Bij vaststelling van het bestemmingsplan Foodcourt de Vrolijkheid is besloten de Beleidsvisie Attentiemasten te evalueren.

aanleiding beleidsvisie

De aanleiding voor het opstellen van de beleidsvisie was het ontbreken van beleid waar een reclame- of navigatiemast aan getoetst kon worden. Gelet op de ad-hoc-toetsing van deze aanvragen heeft de raad gevraagd om een beleidskader, waarbij gekeken zou worden naar stedenbouwkundige inpassing op basis van toetsbare definities, criteria, randvoorwaarden, eisen en richtlijnen omtrent specifieke plek, hoogte, functionaliteit en maximum aantal masten. Deze visie is opgesteld, mede omdat er aantal verzoeken aan zouden komen voor herontwikkeling van het Shellterrein (met een Hornbachmast) en restaurant De Vrolijkheid met een Foodcourtmast.

De visie is met een helder toetsingskader op 6 januari 2014 door de raad vastgesteld. Met mogelijk direct-belanghebbende partijen is tijdens de visievorming gecommuniceerd, zoals nieuwe initiatiefnemers voor masten langs de A28 en vertegenwoordigers van de ondernemersverenigingen Voorst, Hanzeland, Oosterenk-Vrolijkheid-Berkum, Hessenpoort en De Marslanden. Zoals afgesproken in de gemeenteraad van 6 januari 2014 is het college met de bewoners van de oostelijke rand van de Aa-landen en Brinkhoek e.o. in gesprek gegaan over de geplaatste Navigatiemast Zwolle

Datum 11 oktober 2017

Noord aan de Haersterveerweg. Op basis hiervan is deze McDonaldsmast op verzoek van het college aangepast.

Plaatsingszones & locaties

De beleidsvisie geeft kaders voor maximaal 8 nieuwe hoge attentiemasten langs de A28 en langs de Buitenring en aanvoerwegen. Daarnaast kunnen er maximaal 7 attentiemasten op beeldbepalende locaties worden geplaatst die zijn aangewezen in de visie; het gaat om de entrees van bedrijventerreinen Hessenpoort, Marslanden, Voorst, Ceintuurbaan-Spoorzone. Er zijn alleen aanvragen voor masten langs de A28 gedaan – hierover gaat de evaluatie.

De visie gaat uit van drie stappen om een aanvraag voor een attentiemast langs de A28 te beoordelen. Kort samengevat komen deze neer op het volgende.

In **Stap 1 Toetsing aan criteria** wordt gekeken of de mast past binnen de vooraf opgestelde criteria. Gekeken wordt of het bedrijf dat aanvraagt een economisch belang heeft, daarnaast wordt gekeken of de gewenste locatie in overeenstemming is met de in de visie voor masten aangewezen zones (zie afbeelding hieronder), of de mast past binnen de gestelde limitering van maximaal 8 en of er geen noemenswaardige verstoring plaatsvindt. De aangewezen zones zijn tot stand gekomen door de te kijken naar:

- groenstedelijke dragers en het groene ommeland;
- de kwaliteit van woon- en leefomgeving van woonwijken;
- het beeld van de stad vanuit het historisch stadscentrum.

ZONERINGSKAART (ATTENTIE)MASTEN NABIJ A28

Datum 11 oktober 2017

Bij **Stap 2 Toetsing aan randvoorwaarden** wordt gekeken of de mast voldoet aan randvoorwaarden uit beleid van Rijkswaterstaat (m.b.t. verkeersveiligheid), laagvliegroutes en straalpaden.

Bij **Stap 3 Toetsing aan eisen richtlijnen** wordt de mastaanvraag getoetst aan de volgende eisen en richtlijnen:

- minimale afstand tussen masten: de minimale afstand moet 5x de hoogte zijn van beide masten;
- handhaving limiet;
- zichtbaarheid: de mast mag niet onnodig hoog zijn en moet tijdig zichtbaar zijn vanaf de snelweg zodat passanten de juiste afslag kunnen nemen;
- aanzien: geen nachtelijke verlichting, geen dynamische beelden, redelijke eisen van welstand;

Beeldeffect Rapport (BER). Hiermee wordt duidelijk wat gelet op de zichtbaarheid, de optimale locatie en hoogte van de mast wordt, hoe deze eruit gaat zien en hoe beeldbepalend / verstorend de mast naar de omgeving gaat werken.

2. Met de evaluatie van de beleidsvisie wordt, aan de hand van vier behandelde verzoeken, duidelijk wat de sterke en zwakke punten van de visie zijn.

Sinds 2014 zijn er vier verzoeken voor masten langs de A28 ingediend. Met behulp van de criteria zijn de Hornbach- en Foodcourtmast vergund en twee andere initiatieven afgewezen.

Sterke punten visie

- Het kader *limiteert* het aantal masten. Hierdoor ontstaat een duidelijk maximum.
- Het kader vereist een *minimale afstand tussen masten*, zodat masten niet te dicht bij elkaar staan wat een verrommeld en onrustig beeld geeft.
- Met het kader kunnen *eisen aan de uitvoering* gesteld worden, zoals geen nachtelijke verlichting, geen dynamische beelden, voldoende beeldkwaliteit (vergelijk Staphorst – dynamische beelden, McDonalds Zwolle – nachtelijke verlichting).
- Door het vereiste criterium van *plaatsing op eigen terrein* ontstaan geen solitaire masten en masten zonder stedenbouwkundige relatie met het gebouw waarvoor het bedoeld is.

Zwakke punten visie

- In Stap 1 is 'de kwaliteit van woon- en leefomgeving van woonwijken' een criterium waarmee de zones waarbinnen masten worden toegestaan zijn bepaald. Zo is de plaatsing van masten in woonwijken niet toegestaan (rode gebieden). 'Zicht op masten' vanuit niet cruciale punten in woonwijken is geen criterium geweest.
- Waar masten in zijn algemeenheid in het stedelijk weefsel zijn ingepast (Hornbach, Ikea, IJsselhallen, Scania) of aansluiten bij de schaal van het landschap (Lichtmis), kijken bewoners van Aa-landen aan tegen een groene landelijke omgeving, met daarin twee masten. *Overigens kan er op grond van de gestelde limiet geen mast meer bij komen in deze zone.*
- De visie biedt geen ruimte voor maatwerkoplossingen, wanneer bewoners vragen om alternatieve locaties buiten het eigen private domein: de Hornbach- en Foodcourtmast blijven beide bij 40 meter net voldoende hoog om vanaf de A28 goed zichtbaar te zijn; dit is de maximaal toelaatbare hoogte.

Datum 11 oktober 2017

- Er is in de visie met het oog op de mogelijke beeldverstoring hiervan niet de mogelijkheid of verplichting gegeven in beeld te brengen wat de effecten zijn van een lagere mast op een alternatieve beschikbare plek buiten het eigen terrein.

3. Naar aanleiding van deze evaluatie kunnen vier varianten geschetst worden op basis waarvan een vervolg voor de Beleidsvisie kan worden bepaald.

Variant I. Visie intrekken: verbod op nieuwe masten

Besloten kan worden om geen nieuwe reclamemasten meer toe te staan door de visie in te trekken. *Dat betekent echter niet direct dat geen masten meer vergund mogen worden.* In dit geval moet worden teruggevallen op de ter plaatse geldende bestemmingsplannen waarin 'overige bouwwerken' (waaronder masten vallen) zijn toegestaan. Meestal zijn deze toegestaan tot maximaal 6 tot 10 meter hoogte. Dit verschilt per bestemming en bestemmingsplan. Daarnaast moet worden getoetst aan de welstandsnota. Hoge masten (+ 10 meter) kunnen dan niet meer worden toegestaan. Masten zullen dan ook uitsluitend op eigen terrein aangevraagd kunnen worden.

Een totaalverbod op het plaatsen van reclame- of attentiemasten kan door het nemen van een voorbereidingsbesluit op alle Zwolse bestemmingsplannen plus aanpassing van deze bestemmingsplannen. Om te voorkomen dat er überhaupt masten worden geplaatst, moet het verboden worden om 'overige bouwwerken' op te richten. Met een dergelijk besluit kan bepaald worden dat het niet toegestaan is om 'overige bouwwerken' te plaatsen (of slechts tot aan een bepaalde zeer beperkte hoogte). *NB: Hierbij moet bedacht worden dat in een dergelijk geval ook geen 'overige bouwwerken' ten behoeve van andere doelen geplaatst mogen worden (lichtmasten, vlaggenmasten, verkeersobjecten, kunstobjecten, etc.).*

Ook moet bekeken worden in hoeverre de Welstandsnota aangepast moet worden om reclame (op masten) te verbieden.

In dit scenario kunnen dus geen reclame- en / of attentiemasten meer geplaatst worden en kunnen 'overige bouwwerken, geen reclamemast zijnde', welke dus **wel** gewenst zijn, onder een vergunningstelsel gebracht worden. Het college kan dan via een aanvraag om omgevingsvergunning bepalen of en onder welke voorwaarde een 'overig bouwwerk' wel vergund kan worden. *NB: bedacht moet worden dat dan bij elke aanvraag voor een overig bouwwerk een ruimtelijke onderbouwing opgesteld moet worden voor het meewerken aan een vergunning voor planologisch strijdig gebruik.*

Variant II. Visie intrekken: nieuwe reclame- en navigatiemasten ad-hoc behandelen

Er van uitgaande dat in het huidige economisch klimaat reclame en zichtbaarheid steeds belangrijker worden, moeten in het scenario 'visie intrekken, verzoeken ad-hoc behandelen' initiatieven, zoals voorheen, op ad-hoc basis worden getoetst. Dat betekent dat vooraf geen eisen aan beeldkwaliteit of bijvoorbeeld nachtelijke verlichting gesteld kunnen worden. Per geval moet dit dan beoordeeld worden. Hetzelfde geldt voor hoogte en locatie van de mast. Initiatiefnemers kunnen masten op elke gewenste plek aanvragen. Per geval moet dan beargumenteerd worden waarom de mast wel of niet inpasbaar is en wat de gevolgen voor omwonenden zijn. Er dient getoetst te worden aan de Welstandsnota. Bij de masten voor Lichtmis, McDonalds en Ikea is gebleken dat dit toetsingskader niet voldoet.

Datum 11 oktober 2017

Op grond van precedentwerking kan in dit scenario in principe ieder bedrijf zijn eigen mast aanvragen, waardoor het aantal masten kan toenemen. Weigeringen of afwijzingen moeten goed gemotiveerd worden. Mogelijk volgen dan (opnieuw) aanvragen voor reclames met dynamische beelden of nachtelijke verlichting.

Variant III. Huidige visie ongewijzigd behouden

De visie biedt een ruimtelijk-strategisch kader voor attentiemasten. Het weert masten op locaties die landschappelijk niet in te passen zijn en het weert ongewenste reclame-uitingen al dan niet met dynamische beelden. In de nacht gaat het licht uit en er worden eisen & richtlijnen gesteld aan de vormgeving en het aanzien. Door de visie ongewijzigd te behouden zal langzaamaan het quotum aan masten worden verbruikt. Dit betekent dat er nog 6 nieuwe masten geplaatst kunnen worden langs de A28: 2 op Voorsterpoort / Voorst van maximaal 40 meter hoog (naast de al verleende van Hornbach); 3 in de zone Achmea-Wehkamp van maximaal 30 meter hoog en 1 op Hessenpoort van maximaal 40 meter hoog. In de zone Vrolijkheid – Ceintuurbaan mag geen mast meer geplaatst worden. Daarnaast kunnen nog steeds het maximum van 7 attentiemasten op beeldbepalende locaties worden geplaatst bij de entrees van Hessenpoort, Marslanden, Voorst en Ceintuurbaan-Spoorzone. Nadat gekeken is naar bepaalde technische eisen en richtlijnen, is het de vraag hoe beeldbepalend/-verstorend een in hoogte en aanzien geoptimaliseerde mast werkt vanaf nader te bepalen *cruciale punten in beeldgevoelige woongebieden, historische binnenstad en groenzones*. In dit verband blijft als ruimtelijke studie een Beeld Effect Rapport (BER) nodig. Aan de hand van het BER kan een afweging gemaakt worden tussen het sociaaleconomische belang (attentiewaarde) van een mast en het belang van omwonenden (zicht op een mast vanuit *cruciale punten in woongebieden*) om zodoende een mast in hoogte te optimaliseren.

Variant IV. Visie met enkele aanpassingen continueren

Met het BER dient een balans gevonden te worden tussen de noodzaak om op te vallen en het voorkomen van horizonvervuiling door een onnodig hoge mast. Met andere woorden: met welke hoogte is een mast zichtbaar vanaf de A28 – en is deze niet onnodig hoog? Bij de Hornbach- en Foodcourtmast bleek een 40 meter hoge mast op eigen terrein het optimum; een lagere, buiten het eigen terrein, is in het BER niet nader onderzocht. In de Beleidsvisie is de optie voor een mogelijk lagere mast buiten het eigen terrein niet voorzien. Toen de bewoners van de Aa-landen hierom vroegen bij de Foodcourtmast is dit daarom niet onderzocht – een initiatiefnemer kan en hoeft dit niet te onderzoeken in het BER.

Om de visie van bewoners in de omgeving beter te kunnen meewegen in het eindoordeel, willen we de beleidsvisie op dit onderdeel aanpassen. Daarbij is een verruiming nodig van het criterium *cruciale punten in beeldgevoelige woongebieden* door hierbij het criterium *zicht vanuit woningen* bij op te nemen: dan moet met het BER ook onderzocht worden of er vanuit bepaalde woningen zicht is op de mast en of er dus belangen van individuele bewoners moeten worden meegewogen. Met het BER moet aangetoond worden in hoeverre dit '*zicht vanuit woningen*' verstoord wordt. Dit geldt waarschijnlijk voor een toenemend aantal woningen naarmate deze dichterbij de A28 liggen.

Daarom is het voor de afweging nodig met het BER te onderzoeken of er alles aan gedaan is een mast de meest optimale (zo gering mogelijke) hoogte en uitstraling te geven. Als een lagere mast op het eigen perceel onvoldoende attentiewaarde heeft, dan moet onderzocht worden of een lagere mast op een alternatieve locatie (bijv. dichterbij een weg), wel voldoende attentiewaarde heeft met minder

Datum 11 oktober 2017

beeldverstoring vanuit de woning. Dit mag ook een plek buiten het private perceel zijn, bij voorkeur op gemeenteground. Als voorwaarden hierbij geldt dat :

- de alternatieve locatie privaatrechtelijk gezien beschikbaar is en de mast hierop ruimtelijk te plaatsen is;
- de mast lager kan zijn, dan de mast van de oorspronkelijke aanvraag en past binnen de overige voorwaarden van de visie (afstandscriterium, in opgestelde zones, verlichting, etc.).
- belanghebbende bewoners worden bij dit onderzoek worden betrokken.

Het wegingsproces zou er dan als volgt uit kunnen komen te zien **(nog nader uit te werken)**:

1. voldoet de mast aan de huidige criteria (stap 1 t/m 3)?
nee → verzoek afwijzen
ja → stap 2
2. is op het eigen terrein, gezien het BER, de laagst denkbare mast mogelijk (ca. 25-30 meter)?
nee → stap 3
ja → geen bezwaar
3. is een op een alternatieve locatie een lagere mast mogelijk met een goede attentiewaarde en minder zicht voor omwonenden?
nee → kritische belangenafweging gewenst tussen sociaal-economische waarde en verstoring voor omwonenden
ja → kiezen voor deze optie

Met deze voorgestelde aanpassingen biedt de visie een duidelijk en begrijpelijk kader voor de afweging van de 6 nog mogelijke masten langs de A28. Op deze manier kunnen aan de hand van het BER de belangen van omwonenden (zicht op de mast) optimaler afgewogen worden tegen de sociaaleconomische belangen (attentiewaarde). Het is aan het college om op basis van deze afweging al dan niet te vragen een principebesluit te laten nemen om een (geoptimaliseerde) mast toe te staan.

Bij een aanpassing van de Beleidsvisie Attentiemasten ware expliciet als *overgangsrecht* op te nemen, dat de huidige Beleidsvisie van toepassing is op aanvragen voor masten, die zijn ingediend voor de datum van vaststelling van de aangepaste beleidsvisie.

4. De visie biedt een meerwaarde als publiekelijk toetsingskader voor mastinitiatieven, maar kan worden verbeterd door belangen van omwonenden duidelijker als toetsingscriterium mee te nemen.

De visie heeft volgens het college zijn waarde bewezen. Met de visie zijn ongewenste masten geweerd en zijn eisen gesteld aan het aanzien en de verlichting van twee vergunde masten. Daarnaast biedt de visie ruimte aan een beperkt aantal nieuwe masten. Tevens blijft een duidelijk kader vastgelegd om ongewenste vormen van reclame en nachtelijke verlichting te weren en is er een duidelijk maximum. Om de belangen van omwonenden in de omgeving beter te kunnen meewegen in het eindoordeel, verdient de beleidsvisie aanpassing:

- door verruiming van het criterium *cruciale punten in beeldgevoelige woongebieden* door het criterium *zicht vanuit woningen* toe te voegen;
- als blijkt, dat omwonenden hinderlijk zicht hebben op een hoge mast, wordt hierbij verplicht gesteld ook een beschikbare locatie buiten het eigen terrein in het BER te betrekken. Een locatie dicht bij de snelweg, zo dicht mogelijk bij de aanvraag. Hiermee ware te onderzoeken

Datum 11 oktober 2017

of een lagere mast op deze alternatieve plek met voldoende attentiewaarde minder beeldverstoring oplevert.

Wij pleiten er daarom voor om de visie als strategisch publiekrechtelijk kader voor nieuwe attentiemasten met de voorgestelde aanpassingen en daarbij aangegeven voorwaarden te behouden. Aan de hand van het BER kan een afweging gemaakt worden tussen het sociaaleconomische belang (attentiewaarde) van een mast en het belang van omwonenden (zicht op een mast vanuit *cruciale punten in woongebieden*) om zodoende een mast in hoogte te optimaliseren en hierbij ook een alternatieve plek buiten het eigen perceel te moeten onderzoeken.

Risico's

Geen risico's.

Financiën

Een aanpassing van de visie zal ten laste komen van het budget Ruimtelijk Plannen (Visies & NRI 0-1 fase).

Communicatie

Onderdeel van de evaluatie is een gesprek met bewoners van Aalanden, welke procederen tegen het Foodcourt en de attentiemast. De aanpassingen zoals wij die voorstellen komen grotendeels tegemoet aan de kritiek die zij geuit hebben. Door het criterium 'zicht door omwonenden' specifiek als afwegingscriterium te benoemen, wordt bij een volgende aanvraag het belang van een bewoner die zicht heeft op een mast meegewogen.

Over het voornemen om de visie aan te passen wordt gecommuniceerd met deze bewoners en ook met ondernemers(verenigingen).

Vervolg

Nadat uw raad heeft besloten, zal het college de geschetste verbeterpunten verwerken in de visie. Deze wordt uitgewerkt met heldere criteria omtrent de voorgestelde aanpassingen. De aangepaste visie wordt met een beslisnota ter vaststelling aangeboden aan de raad.

Openbaarheid

De stukken zijn openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

[Geef tekst op]

Zwolle

EVALUATIE BELEIDSVISIE ATTENTIEMASTEN

12 juli 2017

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Op 13 februari 2017 heeft de raad het bestemmingsplan Foodcourt de Vrolijkheid vastgesteld. Bij dit besluit heeft de raad de motie 'Mastenbeleid nu evalueren' aangenomen. Daarin verzoekt de raad het college om 'de Beleidsvisie Attentiemasten nog voor de zomer 2017 te evalueren en de resultaten ter discussie voor te leggen'. In deze notitie worden de resultaten van deze evaluatie gepresenteerd.

1.2 Vraagstelling

Met de evaluatie willen we de volgende vragen beantwoorden:

- Hoeveel aanvragen zijn er geweest voor het oprichten van een attentiemast en hoeveel daarvan zijn vergund na toetsing aan deze visie?
- Voldoet het afwegingskader om aanvragen op een juiste manier te beoordelen?
- Hoe gaan andere gemeenten om met dit vraagstuk?
- Willen we de visie, al dan niet met aanpassingen, behouden om vanuit publieke regie te kunnen sturen?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 komen we kort terug op de geschiedenis van de visie en waarom deze is opgesteld. In hoofdstuk 3 volgt een overzicht van verleende (en geweigerde) vergunningen. In hoofdstuk 4 is uiteengezet op welke manier de aanvragen zijn getoetst aan de visie. In hoofdstuk 5 wordt een vergelijking met andere gemeenten gemaakt. Tot slot worden in hoofdstuk 6 conclusies getrokken en in hoofdstuk 7 aanbevelingen gedaan.

1.4 Beslisnota

Deze evaluatie wordt aangeboden aan de gemeenteraad met een beslisnota. De raad wordt gevraagd te besluiten over het continueren van de Beleidsvisie onder verbetering van toetsingscriteria voor nieuwe initiatieven.

2. Beknopte geschiedenis

De aanleiding voor het opstellen van de visie was het ontbreken van beleid waar een attentiemast aan getoetst kon worden. Op grond van het destijds geldende reclamebeleid mocht een reclame-uiting niet hoger zijn dan het betreffende pand. Om toch medewerking te kunnen verlenen aan verzoeken vanuit de markt, zijn een aantal masten ad-hoc getoetst en vergund.

Vòòr 2009 zijn er attentie- en reclamemasten geplaatst bij Scania (hoogte 20 meter) en de IJsselhallen (hoogte 25 meter). In 2009 is het bestemmingsplan aangepast om een mast van 30 meter hoog te kunnen realiseren nabij het truckersrestaurant Lichtmis. Omdat het pand onder het talud ligt en bovendien aan het zicht werd onttrokken door een bomenrij voldeed het reclamebeleid niet en was reclame niet zichtbaar wanneer het zo hoog als het pand geplaatst zou worden. In de onderbouwing werd gesteld dat 'voor horecabedrijven langs de A28, die een grote mate publiek van buiten Zwolle aantrekken, een uitzondering kan worden gemaakt'.

Hierop is McDonalds in het verweer gekomen omdat voor McDonalds al jarenlang geen toestemming voor een mast werd verleend en een bestaande, illegaal geplaatste 'M' aan de Burgemeester Roelenweg verwijderd moest worden.

In 2012 is het Programma van Eisen voor Ikea vastgesteld door de gemeenteraad. Hierin besloot de raad medewerking te verlenen aan een navigatiemast van 40 meter hoog nabij de nieuw te bouwen Ikea. Ongeveer gelijktijdig is alsnog gezocht naar een locatie voor een mast waarop McDonalds een logo kon plaatsen. Omdat zowel de mast van Ikea en de navigatiemast voor McDonalds, waarop ook de aanduiding voor een hotel en het voetbalstadion staat, niet gezien worden als reclamemast, maar als navigatie- of attentiemast, hoefde niet te worden afgeweken van het reclamebeleid. Daarom kon de mast voor McDonalds buiten haar eigen terrein, aan de noordzijde van de A28, worden geplaatst. Met name over de mast van McDonalds ontstonden, nadat de procedure was afgerond, klachten en bezwaren bij omwonenden uit de Aalanden.

Gelet op de ad-hoc-toetsing van deze aanvragen heeft de raad gevraagd om een beleidskader waarbij gekeken zou worden naar stedenbouwkundige inpassing op basis van toetsbare definities, criteria, randvoorwaarden, eisen en richtlijnen omtrent specifieke plek, hoogte, functionaliteit en maximum aantal masten. Deze visie is opgesteld, mede omdat er aantal verzoeken aan zouden komen voor herontwikkeling van het Shellterrein (met een Hornbachmast) en restaurant De Vrolijkheid met een FoodCourt-mast. Deze visie is met dit heldere toetsingskader op 6 januari 2014 door de raad vastgesteld.

Met mogelijk direct-belanghebbende partijen is tijdens de visievorming gecommuniceerd, zoals nieuwe initiatiefnemers voor masten langs de A28 en vertegenwoordigers van de ondernemersverenigingen Voorst, Hanzeland, Oosterenk-Vrolijkheid-Berkum, Hessenpoort en De Marslanden.

Zoals afgesproken in de gemeenteraad van 6 januari 2014 is het college met de bewoners van de oostelijke rand van de Aa-landen en Brinkhoek e.o. in gesprek gegaan over de geplaatste Navigatiemast Zwolle Noord aan de Haersterveerweg. Op basis hiervan is deze McDonaldsmast op verzoek van het college aangepast.

3. Overzicht vergunde attentiemasten

De volgende masten zijn vergund voordat de Beleidsvisie Attentiemasten werd vastgesteld.

1. **Attentiemast Scania**
Hoogte: 20 meter
Afstand tot (buitenkant vluchtstrook) A28: ca. 500 meter
Terrein: eigen terrein
Beeldeffectrapportage: nee
2. **Reclamemast IJsselhallen**
Hoogte: 25 meter
Afstand tot (buitenkant vluchtstrook) A28: 65 meter
Terrein: eigen terrein
Beeldeffectrapportage: nee
3. **Navigatiemast Lichtmis**
Hoogte: 30 meter
Afstand tot (buitenkant vluchtstrook) A28: 70 meter
Terrein: eigen terrein
Beeldeffectrapportage: nee
4. **Navigatiemast Ikea**
Hoogte: 40 meter
Afstand tot (buitenkant vluchtstrook) A28: 250 meter
Terrein: eigen terrein
Beeld-effectrapportage: ja
5. **Navigatiemast stadion, hotel, McDonalds**
Hoogte: 40 meter
Afstand tot (buitenkant vluchtstrook) A28: 50 meter
Terrein: gemeenteground
Beeld-effectrapportage: nee
[De mast is op kosten van de gemeente door de eigenaar aangepast: doek met zwarte ondergrond \(i.p.v. wit\) + compartimentering + dimmer.](#)

De volgende masten zijn, na vaststelling van de visie en met toetsing hieraan, vergund:

6. **Attentiemast Hornbach**
Hoogte: 40 meter
Afstand tot (buitenkant vluchtstrook) A28: 225 meter
Terrein: eigen terrein
Beeld-effectrapportage: ja
7. **Attentiemast Foodcourt Vrolijkheid**
Hoogte: 40 meter
Afstand tot (buitenkant vluchtstrook) A28: 110 meter
Terrein: eigen terrein
Beeld-effectrapportage: ja

Daarnaast zijn, aan de hand van de criteria in de visie, aanvragen geweigerd voor:

- **Mast met een ledscherm nabij de IJsselbrug** (t.b.v. dynamische reclame)
- **Rietweg 13**

4. Stedenbouwkundige inpassing en draagvlak

4.1. Drie beoordelingsstappen

De beleidsvisie geeft kaders voor maximaal 8 nieuwe hoge attentiemasten langs de A28 en langs de Buitenring en aanvoerwegen. Daarnaast kunnen er maximaal 7 attentiemasten op beeldbepalende locaties worden geplaatst die zijn aangewezen in de visie; het gaat om de entrees van bedrijventerreinen Hessenpoort, Marslanden, Voorst, Ceintuurbaan-Spoorzone. Er zijn alleen aanvragen voor masten langs de A28 gedaan – hierover gaat de evaluatie.

De visie gaat uit van drie stappen om een aanvraag voor een attentiemast langs de A28 te beoordelen. Kort samengevat komen deze neer op het volgende.

In **Stap 1 Toetsing aan criteria** wordt gekeken of de mast past binnen de vooraf opgestelde criteria. Gekeken wordt of het bedrijf dat aanvraagt een economisch belang heeft, daarnaast wordt gekeken of de gewenste locatie in overeenstemming is met de in de visie voor masten aangewezen zones (zie afbeelding hieronder), of de mast past binnen de gestelde limitering en of er geen noemenswaardige verstoring plaatsvindt. De aangewezen zones zijn tot stand gekomen door de te kijken naar:

- groenstedelijke dragers en het groene ommeland;
- de kwaliteit van woon- en leefomgeving van woonwijken;
- het beeld van de stad vanuit het historisch stadscentrum.

ZONERINGSKAART (ATTENTIE)MASTEN NABIJ A28

De *kwaliteit van woon- en leefomgeving van woonwijken* is een belangrijk criterium waarmee de zones zijn bepaald, waarbinnen geen masten worden toegestaan (**rode gebieden**).

Bij **Stap 2 Toetsing aan randvoorwaarden** wordt gekeken of de mast voldoet aan randvoorwaarden uit beleid van Rijkswaterstaat (m.b.t. verkeersveiligheid), laagvliegroutes en straalpaden.

Bij **Stap 3 'Toetsing aan eisen richtlijnen'** wordt het initiatief getoetst aan de volgende eisen en richtlijnen:

- minimale afstand tussen masten: de minimale afstand moet 5x de hoogte zijn van beide masten;
- handhaving limiet;
- zichtbaarheid: de mast mag niet onnodig hoog zijn en moet tijdig zichtbaar zijn vanaf de snelweg zodat passanten de juiste afslag kunnen nemen;
- aanzien; geen nachtelijke verlichting, geen dynamische beelden, redelijke eisen van welstand;
- Beeldeffect Rapport (BER). Hiermee wordt duidelijk wat gelet op de zichtbaarheid, de optimale locatie en hoogte van de mast wordt, hoe deze eruit gaat zien en hoe beeldbepalend / verstorend de mast naar de omgeving gaat werken.

4.2. Evaluatie vier aanvragen

Mast IJsselbrug (2014)

Een initiatief voor een attentiemast met dynamische led-verlichting nabij de IJsselburg is afgewezen omdat deze buiten de aangewezen zone viel en omdat dynamische beelden niet worden toegestaan. Dit initiatief is niet tot een aanvraag gekomen.

Mast Rieteweg 13 (2017)

Een mast ter plaatse van Rieteweg 13 met een hoogte van 10 meter is afgewezen omdat deze 'te dicht' bij de bestaande mast van de IJsselhallen kwam te staan. Op basis van het afstandscriterium is deze afgewezen.

Attentiemast Hornbach

Nabij de nieuw te bouwen Hornbach is een attentiemast vergund. Deze voldoet aan de criteria uit de visie. De mast is 40 meter hoog. De mast is nog niet geplaatst. De mast wordt zichtbaar vanuit delen van Holtenbroek en vanaf het Zwarte water.

De mast is blijkens het BER op de A28 pas laat vanuit Harderwijk zichtbaar. Vanuit Meppel is deze goed en tijdig zichtbaar, ware het niet dat men dan afslag Zwolle-zuid moet nemen, terwijl via Zwolle-centrum een kortere route is. Vanaf de ring (Blaloweg) is de mast goed en duidelijk zichtbaar.

De mast komt te staan op een bedrijventerrein aan het Zwarte water. In de omgeving staat veelal lagere bebouwing. De mast sluit in die zin niet aan bij andere hogere objecten en torent boven de bebouwing uit. Vanaf de snelweg zal de mast opgaan in het stedelijke landschap, mede vanwege de afstand tot aan de snelweg (ca. 250 meter). Vanuit de directe omgeving zal de mast als fors ervaren kunnen worden. Vanuit Holtenbroek is de mast zichtbaar op ca. 300 tot 500 meter.

Bewoners in Holtenbroek hebben beroep aangetekend tegen de omgevingsvergunning voor de Hornbach vanwege de attentiemast. Zij hebben niet eerst een zienswijze ingediend die door de gemeenteraad behandeld is.

De Raad van State verklaarde het beroep weliswaar ontvankelijk, maar ongegrond vanwege het afstandscriterium. De Raad van State oordeelde dat op een afstand van 324 meter tussen bewoners en mast niet gesproken kan worden van aantasting van het woon- en leefklimaat.

Attentiemast Foodcourt

De attentiemast bij het Foodcourt voldoet aan de gestelde criteria uit de visie. De hoogte wordt 40 meter, initiatiefnemer wilde een hoogte van 55 meter. De mast is nog niet geplaatst. Vanuit de Aalanden is de mast zichtbaar.

De mast is blijkens het BER vanuit Harderwijk laat zichtbaar op de A28 (op de afrit). Vanuit Meppel is deze goed en tijdig zichtbaar. Ook vanaf de Ceintuurbaan is de mast goed en tijdig zichtbaar.

De mast komt te staan op de rand van een bedrijventerrein aan de zuidkant van de A28, welke hier op een talud ligt. Vanaf deze kant gezien sluit de mast goed aan op de bestaande bebouwing van De Vrolijkheid en past de mast in de infrastructurele omgeving van de A28 in combinatie met de kruisingen aan de Ceintuurbaan. Aan de overkant van de snelweg bevindt zich een groen en open agrarisch gebied met daarachter de woonwijk Aalanden. Vanuit de Aalanden is de mast zichtbaar, maar heeft de mast, evenals de mast voor McDonalds, geen relatie met bebouwing. De mast staat in een groen landschap.

Tegen de attentiemast zijn door omwonenden van Aalanden diverse bezwaren kenbaar gemaakt. Er loopt een beroepsprocedure tegen het bestemmingsplan en de omgevingsvergunning.

Met het BER zijn geen alternatieven in beeld gebracht met bijvoorbeeld een mast van 20 of 30 meter. Het lijkt aannemelijk, dat hierbij de attentiewaarde veel lager zal zijn. En voorts was het niet verplicht/mogelijk te bezien wat de gevolgen voor de beeldverstoring en attentiewaarde zijn, als de mast op een alternatieve locatie wordt geplaatst. Omwonenden hebben voorgesteld een lagere mast dichterbij de A28 te plaatsen.

In de Beleidsvisie is de optie voor een mogelijk lagere mast buiten het eigen terrein niet voorzien. Dit is daarom niet onderzocht – een initiatiefnemer kan en hoeft dit niet te onderzoeken in het BER. De initiatiefnemer wilde hier dan ook niet in mee gaan. Wij hebben ambtshalve wel naar deze optie gekeken, maar niet uitgebreid onderzocht, omdat:

- op grond van de vigerende visie niet wordt gedefinieerd wat 'voldoende attentiewaarde' en 'beeldverstoring' betekenen, waardoor alsnog nieuwe discussie kan ontstaan;
- er bij een mast op een andere plek mogelijk voor andere omwonenden in Dieze of Aalanden mogelijk beeldverstoring ontstaat;
- er op gronden van derden gebouwd moet worden, waarover we als gemeente geen zeggenschap hebben.

Nadere reactie bewoners Aalanden

In het kader van deze evaluatie hebben we gesproken met de vertegenwoordigers van de groep bewoners die bezwaar hebben gemaakt tegen de attentiemast. Daarbij is gevraagd naar hun ervaringen tijdens het proces met deze visie. De bewoners geven aan dat er in de voorbereiding naar deze visie geen participatiemogelijkheden zijn geboden, zodat vanuit het perspectief van bewoners niet gereageerd kon worden op ruimtelijke toetsingscriteria van de visie. Daardoor is het altijd een gegeven geweest dat er naast de navigatie mast voor McDonalds ook een mast zou kunnen komen bij de Foodcourt, zonder dat daar vooraf bij de visie inspraakmogelijkheden tegenover stonden.

Over de visie zelf wordt gezegd dat negatieve gevolgen van het plaatsen van een attentiemast, zoals extra verkeersaantrekkende werking (met als gevolg extra geluidsoverlast, toename fijnstof) en overlast van verlichting, onvoldoende worden meegewogen bij een aanvraag. Daarnaast wordt gezegd dat het criterium 'plaatsen op eigen terrein' de zoekmogelijkheden beperkt naar alternatieve mogelijkheden die voor bewoners mogelijk beter zijn en wellicht voldoende attentiewaarde genereren; hierdoor had een initiatiefnemer verplicht kunnen worden om buiten de eigen locatie te zoeken naar een mogelijk optimalere mastplek.

Tot slot geeft men aan dat het Beeldeffect Rapport een goed instrument is om de gevolgen van een aanvraag inzichtelijk te maken, maar dat onduidelijk is hoe het instrument in de afweging te gebruiken is.

5. Vergelijking andere gemeenten

Het staat elke gemeente vrij om haar eigen hoogbouw- en reclamebeleid vorm te geven. We hebben een aantal gemeenten onderzocht met vergelijkbare horecalocaties waarbij attentiemasten zijn opgericht langs een snelweg (bron foto's: google maps).

Lelystad

Langs de A6 bij afslag Lelystad zijn twee attentiemasten gerealiseerd ten behoeve van twee horecagelegenheden (McDonalds, Burger King). Volgens het ter plaatse geldende bestemmingsplan mogen de masten 20 meter hoog zijn. Wat opvalt is dat de hoogte ongelijk is en dat beide masten op korte afstand van elkaar zijn gerealiseerd hetgeen een onrustig stedenbouwkundig beeld geeft. In Lelystad is het reclamebeleid onderdeel van de welstandsnota. Er is geen generiek beleid voor reclamemasten. Reclamemasten worden toegestaan via het bestemmingsplan in combinatie met een zogenaamd beeldregieplan. Hierbij wordt geen maximum gesteld aan het aantal masten. Per mast is reclame voor één bedrijf toegestaan.

Hoogeveen

Bij afslag Hoogeveen-centrum (A28) staan drie reclamemasten op korte afstand van elkaar (dynamische reclame, Shell, McDonalds). De ogenschijnlijk willekeurige ligging en verschillende uitvoeringen van de masten zorgen voor een rommelig aanzicht. Dit komt de stedenbouwkundige kwaliteit van de 'entree' van Hoogeveen niet ten goede. Hoogeveen heeft beleid geformuleerd ten aanzien van reclamemasten via de welstandsnota. Er is echter geen limitering opgenomen. Per gebouw, binnen de bestemmingen Bedrijf en Horeca, is een mast toegestaan van 30 meter hoog.

Veenendaal

Langs de A12 bij afslag Veenendaal-west zijn een McDonalds, Burger King en Kentucky Fried Chicken gevestigd aan weerszijde van de snelweg. McDonalds en Burger King hebben op eigen terrein, naast het gebouw, een attentiemast opgericht. Op grond van het daar geldende bestemmingsplan is er ruimte geboden voor één reclameobject per zone (dus één voor McDonalds, één voor Burger King, Kentucky Fried Chicken heeft geen mast) met een maximum hoogte van 25 meter. Daarnaast is er langs de A12 een zone aangewezen waarin nog een mast mag worden opgericht van 25 meter hoog. Hiervan is gebruikt gemaakt door McDonalds en Burger King. Deze staat op 1 kilometer voor de afslag waaraan beide bedrijven liggen. Samengevat biedt Veenendaal ruimte aan een beperkt aantal masten met beperkte hoogte. Dit gaat ten koste van de attentiewaarde waardoor (ruim) voor de afslag nog een mast is toegestaan.

Deventer

De gemeente Deventer heeft begin 2017 aanvullend reclamebeleid vastgesteld. Tot dan toe waren geen reclamemasten toegestaan binnen de gemeente. “De veranderende ruimtelijke context van de A1 ter hoogte van Deventer door de ontwikkeling van het bedrijvenpark A1, de (mondiale) trend om meer reclame te maken, de wens van reclame- en/of verwijsmasten langs de A1 als voorwaarde voor bedrijfsvestiging etc. waren aanleiding om te onderzoeken hoe met handelsreclame in de A1-zone om te gaan (uit reclamebeleid gem. Deventer, 2017).” De gemeenteraad heeft besloten om nabij de A1 twee reclamemasten mogelijk te maken met een hoogte van 60 meter. Vanuit omliggende dorpen zijn petitie gestart om dit besluit ongedaan te maken.

Groningen

In 2012 heeft de provincie groningen in haar verordening opgenomen dat er geen reclame-objecten hoger dan 6 meter geplaatst mogen worden. Dit geldt voor de gehele provincie. Ook in de stad Groningen zijn er geen nieuwe reclamemasten meer toegestaan (er staan al enkele hoge masten bij Ikea en de meubelboulevards). De gemeente Groningen ving bot bij de Raad van State in een procedure tegen de provincie om voor de stad Groningen een uitzondering te mogen maken.

6. Conclusies

6.0 Algemeen

De beleidsvisie is conform het plan van aanpak tot stand gekomen na overleg met mogelijk direct-belanghebbende partijen. Bewoners waren niet betrokken bij het tot stand komen van de visie. De bewoners uit de Alanden betreuren dit, omdat er na oprichting van McDonaldsmast al klachten van hen over de komst van deze mast waren.

6.1 Hoeveel aanvragen zijn er geweest voor het oprichten van een attentiemast en hoeveel daarvan zijn vergund na toetsing aan deze visie?

Voordat de visie werd vastgesteld zijn er **5** aanvragen vergund voor hoge masten. Met behulp van de criteria uit de visie zijn **2** masten vergund en **2** initiatieven afgewezen.

6.2 Voldoet het afwegingskader om aanvragen op een juiste manier te beoordelen?

Sinds 2014 zijn er vier verzoeken voor masten langs de A28 ingediend. Met behulp van de criteria zijn de Hornbach- en FoodCourtmast vergund en twee andere initiatieven afgewezen.

Sterke punten visie

Het kader *limiteert* het aantal masten. Hierdoor ontstaat geen wildgroei aan masten.

Het kader vereist een *minimale afstand tussen masten*, zodat masten niet te dicht bij elkaar staan wat een verrommeld en onrustig beeld geeft.

Met het kader kunnen *eisen aan de uitvoering* gesteld worden, zoals geen nachtelijke verlichting, geen dynamische beelden, voldoende beeldkwaliteit (vergelijk Staphorst – dynamische beelden, McDonalds Zwolle – nachtelijke verlichting).

Door het vereiste criterium van *plaatsing op eigen terrein* ontstaan geen solitaire masten en masten zonder stedenbouwkundige relatie met het gebouw waarvoor het bedoeld is.

Zwakke punten visie

In Stap 1 is 'de kwaliteit van woon- en leefomgeving van woonwijken' een criterium waarmee de zones waarbinnen masten worden toegestaan zijn bepaald. Zo is de plaatsing van masten in woonwijken niet toegestaan (rode gebieden). 'Zicht op masten' vanuit niet cruciale punten in woonwijken is geen criterium geweest.

Waar masten in zijn algemeenheid in het stedelijk weefsel zijn ingepast (Hornbach, Ikea, IJsselhallen, Scania) of aansluiten bij de schaal van het landschap (Lichtmis), kijken bewoners van Aa-landen aan tegen een groene landelijke omgeving, met daarin twee hoge masten. Deze zones pakken ongelukkig uit voor het zicht van bewoners vanuit hun huis in de Aa-landen. Overigens kan daar op grond van de gestelde limiet geen mast meer bij komen.

De visie biedt geen ruimte voor maatwerkoplossingen, wanneer bewoners vragen om alternatieve locaties buiten het eigen private domein: de Hornbach- en Foodcourtmast blijken beide bij 40 meter net voldoende hoog om vanaf de A28 goed zichtbaar te zijn; dit is de maximaal toelaatbare hoogte. Er is in de visie met het oog op de mogelijke beeldverstoring hiervan niet de mogelijkheid of verplichting gegeven in beeld te brengen wat de effecten zijn van een lagere mast op een alternatieve beschikbare plek buiten het eigen terrein. Als het verplicht wordt hiernaar op zoek te gaan zou een BER in Stap 3 meer duidelijkheid kunnen bieden wat de optimale hoogte wordt in verband met voldoende attentiewaarde en zo min mogelijk beeldverstoring.

6.3 Hoe gaan andere gemeenten om met dit vraagstuk?

De meeste gemeenten hebben reclamebeleid opgesteld via de welstandsnota waarin eisen gesteld worden. In de meeste gemeenten geldt geen specifiek mastenbeleid. Bij de onderzochte gemeenten valt op dat er niet altijd een limitering van het aantal masten is, waardoor elke ondernemer een mast kan plaatsen (Lelystad, Hoogeveen). Daarnaast valt op, daar waar een beperkte hoogte wordt toegestaan (25 meter), er meer masten 'nodig' zijn om de gewenste attentiewaarde te verkrijgen (Veenendaal).

6.4 Willen we de visie, al dan niet met aanpassingen, behouden om vanuit publieke regie vanuit een goede ruimtelijke ordening te kunnen sturen?

Varianten

In vier varianten is een vervolg te geven aan deze evaluatie:

- de visie intrekken: verbod op nieuwe masten;
- de visie intrekken: nieuwe aanvragen ad-hoc behandelen
- de huidige visie ongewijzigd behouden;
- de visie met enkel verbeteringen continueren;

I. Visie intrekken: verbod op nieuwe masten

Onder het mom van 'genoeg is genoeg' is de visie in te trekken en kan er worden besloten geen nieuwe masten meer toe te staan. *Dat betekent echter niet direct dat geen masten meer vergund mogen worden.* In dit geval moet worden teruggevallen op de ter plaatse geldende bestemmingsplannen waarin 'overige bouwwerken' (waaronder masten vallen) zijn toegestaan. Meestal zijn deze toegestaan tot maximaal 6 tot 10 meter hoogte. Dit verschilt per bestemming en bestemmingsplan. Daarnaast moet worden getoetst aan de welstandsnota. Hoge masten (+ 10 meter) kunnen dan niet meer worden toegestaan. Masten zullen dan ook uitsluitend op eigen terrein aangevraagd kunnen worden.

Een totaalverbod op het plaatsen van reclame- of attentiemasten kan door het nemen van een voorbereidingsbesluit op alle Zwolse bestemmingsplannen plus aanpassing van deze bestemmingsplannen. Om te voorkomen dat er überhaupt masten worden geplaatst, moet het verboden worden om 'overige bouwwerken' op te richten. Met een dergelijk besluit kan bepaald worden dat het niet toegestaan is om 'overige bouwwerken' te plaatsen (of slechts tot aan een bepaalde zeer beperkte hoogte). *NB: Hierbij moet bedacht worden dat in een dergelijk geval ook geen 'overige bouwwerken' ten behoeve van andere doelen geplaatst mogen worden (lichtmasten, vlaggenmasten, verkeersobjecten, kunstobjecten, etc.).*

In dit scenario kunnen dus geen reclame- en / of attentiemasten meer geplaatst worden en kunnen 'overige bouwwerken, geen reclamemast zijnde', welke dus wel gewenst zijn, onder een vergunningstelsel gebracht worden. Het college kan dan via een aanvraag om omgevingsvergunning bepalen of en onder welke voorwaarde een 'overig bouwwerk' wel vergund kan worden. *NB: bedacht moet worden dat dan bij elke aanvraag voor een overig bouwwerk een ruimtelijke onderbouwing opgesteld moet worden voor het meewerken aan een vergunning voor planologisch strijdig gebruik.*

II. Visie intrekken: nieuwe reclame- en navigatiemasten ad-hoc behandelen

Er van uitgaande dat in het huidige economisch klimaat reclame en zichtbaarheid steeds belangrijker worden, moeten in dit scenario initiatieven voor reclame- en attentiemasten, zoals voorheen, op ad-

hoc basis worden getoetst. Dat betekent dat vooraf geen eisen aan beeldkwaliteit of bijvoorbeeld nachtelijke verlichting gesteld kunnen worden. Per geval moet dit dan beoordeeld worden. Hetzelfde geldt voor hoogte en locatie van de mast. Initiatiefnemers kunnen masten op elke gewenste plek aanvragen. Per geval moet dan beargumenteerd worden waarom de mast wel of niet inpasbaar is en wat de gevolgen voor omwonenden zijn. Er dient getoetst te worden aan de Welstandsnota, maar zoals al bleek bij de masten voor Lichtmis, McDonalds en Ikea, voldoet dit toetsingskader niet. Op grond van precedentwerking kan in principe ieder bedrijf zijn eigen mast aanvragen, waardoor er een veelvoud aan masten geplaatst zou kunnen worden. Weigeringen of afwijzingen moeten goed gemotiveerd worden. Mogelijk volgen dan (opnieuw) aanvragen voor reclames met dynamische beelden of nachtelijke verlichting. Er kan op deze wijze een wildgroei aan masten gaan ontstaan omdat op grond van precedentwerking elke onderneming zijn eigen mast zou moeten mogen plaatsen - het eind is dan zoek.

III. Huidige visie ongewijzigd behouden

De visie biedt een ruimtelijk-strategisch kader voor attentiemasten. Het weert masten op locaties die landschappelijk niet in te passen zijn en het weert ongewenste reclame-uitingen al dan niet met dynamische beelden. In de nacht gaat het licht uit en er worden eisen & richtlijnen gesteld aan de vormgeving en het aanzien. Door de visie ongewijzigd te behouden zal langzaamaan het quotum aan masten worden verbruikt. Dit betekent dat er nog 6 nieuwe masten geplaatst kunnen worden langs de A28: 2 op Voorsterpoort / Voorst van maximaal 40 meter hoog (naast de al verleende van Hornbach); 3 in de zone Achmea-Wehkamp van maximaal 30 meter hoog en 1 op Hessenpoort van maximaal 40 meter hoog. In de zone Vrolijkheid – Ceintuurbaan mag geen mast meer geplaatst worden. Daarnaast kunnen nog steeds het maximum van 7 attentiemasten op beeldbepalende locaties worden geplaatst bij de entrees van Hessenpoort, Marslanden, Voorst en Ceintuurbaan-Spoorzones. Nadat gekeken is naar bepaalde technische eisen en richtlijnen, is het de vraag hoe beeldbepalend/-verstorend een in hoogte en aanzien geoptimaliseerde mast werkt vanaf nader te bepalen *cruciale punten in beeldgevoelige woongebieden, historische binnenstad en groenzones*. In dit verband blijft als ruimtelijke studie een Beeld Effect Rapport (BER) nodig. Aan de hand van het BER kan een afweging gemaakt worden tussen het sociaaleconomische belang (attentiewaarde) van een mast en het belang van omwonenden (zicht op een mast vanuit *cruciale punten in woongebieden*) om zodoende een mast in hoogte te optimaliseren.

IV. Visie met enkele aanpassingen continueren

Met het BER dient een balans gevonden te worden tussen de noodzaak om op te vallen en het voorkomen van horizonvervuiling door een onnodig hoge mast. Met andere woorden: met welke hoogte is een mast zichtbaar vanaf de A28 – en is deze niet onnodig hoog? Bij de Hornbach- en Foodcourtmast bleek een 40 meter hoge mast op eigen terrein het optimum; een lagere zou vanaf de A28 niet goed zichtbaar zijn – dit is in het BER daarom niet nader onderzocht. In de Beleidsvisie is de optie voor een mogelijk lagere mast buiten het eigen terrein niet voorzien. Toen de bewoners van de Aa-landen hierom vroegen bij de Foodcourtmast is dit daarom niet onderzocht – een initiatiefnemer kan en hoeft dit niet te onderzoeken in het BER.

Om de visie van bewoners in de omgeving beter te kunnen meewegen in het eindoordeel, verdient de beleidsvisie op dit onderdeel aanpassing. Daarbij is een verruiming nodig van het criterium *cruciale punten in beeldgevoelige woongebieden* door hierbij het criterium *zicht vanuit woningen* bij op te nemen: dan moet met het BER ook onderzocht worden of er vanuit bepaalde woningen zicht is op de mast en of er dus belangen van individuele bewoners moeten worden meegewogen. Met het BER moet aangetoond worden in hoeverre dit '*zicht vanuit woningen*' verstoord wordt. Dit geldt waarschijnlijk voor een toenemend aantal woningen naarmate deze dichter bij de A28 liggen.

Daarom is het voor de afweging nodig met het BER te onderzoeken of er alles aan gedaan is een mast de meest optimale (zo gering mogelijke) hoogte en uitstraling te geven. Als een lagere mast op het eigen perceel onvoldoende attentiewaarde heeft, dan moet onderzocht worden of een lagere mast op een alternatieve locatie (bijv. dicht bij een weg), wel voldoende attentiewaarde heeft met minder beeldverstoring vanuit de woning. Dit mag ook een plek buiten het private perceel zijn, bij voorkeur op gemeentegrond. Als voorwaarden hierbij geldt dat :

- de alternatieve locatie privaatrechtelijk gezien beschikbaar is en de mast hierop ruimtelijk te plaatsen is;
- de mast lager kan zijn, dan de mast van de oorspronkelijke aanvraag en past binnen de overige voorwaarden van de visie (afstandscriterium, in opgestelde zones, verlichting, etc.).
- belanghebbende bewoners worden bij dit onderzoek worden betrokken.

Het wegingsproces zou er dan als volgt uit kunnen komen te zien (nog nader uit te werken):

1. voldoet de mast aan de huidige criteria (stap 1 t/m 3)?
 - nee → verzoek afwijzen
 - ja → stap 2
2. is op het eigen terrein, gezien het BER, de laagst denkbare mast mogelijk (ca. 25-30 meter)?
 - nee → stap 3
 - ja → geen bezwaar
3. is een op een alternatieve locatie een lagere mast mogelijk met een goede attentiewaarde en minder zicht voor omwonenden?
 - nee → kritische belangenafweging gewenst tussen sociaal-economische waarde en verstoring voor omwonenden
 - ja → kiezen voor deze optie

Met deze voorgestelde aanpassingen biedt de visie een duidelijk en begrijpelijk kader voor de afweging van de 6 nog mogelijke masten langs de A28. Op deze manier kunnen aan de hand van het BER de belangen van omwonenden (zicht op de mast) optimaler afgewogen worden tegen de sociaaleconomische belangen (attentiewaarde). Het is aan het college om op basis van deze afweging al dan niet te vragen een principebesluit te laten nemen om een (geoptimaliseerde) mast toe te staan.

Bij een aanpassing van de Beleidsvisie Attentiemasten ware expliciet als *overgangsrecht* op te nemen, dat de huidige Beleidsvisie van toepassing is op aanvragen voor masten, die zijn ingediend voor de datum van vaststelling van de aangepaste beleidsvisie.

7. Aanbevelingen

Visie als publiek beleidskader met aanpassingen continueren

De visie heeft volgens het college zijn waarde bewezen. Met de visie zijn ongewenste masten geweerd en zijn eisen gesteld aan het aanzien en de verlichting van twee vergunde masten. Daarnaast biedt de visie ruimte aan een beperkt aantal masten. Tevens blijft een duidelijk kader vastgelegd om ongewenste vormen van reclame en nachtelijke verlichting te weren en is ongelimiteerde wildgroei te voorkomen. Om met de visie de belangen van bewoners in de omgeving beter te kunnen meewegen in het eindoordeel, verdient de beleidsvisie aanpassing:

- door verruiming van het criterium *cruciale punten in beeldgevoelige woongebieden* met het criterium *zicht vanuit woningen* bij op te nemen;
- als blijkt, dat omwonenden hinderlijk zicht hebben op een nogal hoge mast, wordt hierbij verplicht gesteld ook een beschikbare locatie buiten het eigen terrein in het BER te betrekken. Hiermee ware te onderzoeken of een lagere mast op deze alternatieve plek met voldoende attentiewaarde minder beeldverstoring oplevert.

Met deze aanpassingen wordt, naar onze mening, voor een groot deel tegemoet gekomen aan de kritiek die bewoners van Aalanden hebben geuit op het proces rondom de mast voor het Foodcourt.

Wij pleiten er daarom voor om de visie als strategisch publiekrechtelijk kader voor nieuwe attentiemasten met de voorgestelde aanpassingen en daarbij aangegeven voorwaarden te behouden. Aan de hand van het BER kan een afweging gemaakt worden tussen het sociaaleconomische belang (attentiewaarde) van een mast en het belang van omwonenden (zicht op een mast vanuit *cruciale punten in woongebieden*) om zodoende een mast in hoogte te optimaliseren en hierbij ook een alternatieve plek buiten het eigen perceel te moeten onderzoeken.

Overdracht College-Raad

Datum 12 oktober 2017

onderwerp Besteding extra gelden kinderp participatie
portefeuillehouder Nelleke Vedelaar
informant Dekker, Astrid (3268)
medeopstellers
afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen Voorstel: Beslisnota Besteding extra gelden kinderp participatie
Bijlage: 1. Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015
Bijlage: 2. Kindpakket en mogelijkheden voor kinderp participatie in Zwolle

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van de door het college genomen maatregelen
 1. Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.
 2. De hoogte van de tegemoetkoming in de scholierenregeling vast te stellen op € 450 voor een brugklasser en op € 375 voor de overige leeftijdscategorieën.
 3. Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt.
2. de Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015 vast te stellen met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 overeenkomstig bijlage 1.

Beslisnota voor de raad

Datum 4 oktober 2017

Openbaar

Onderwerp Besteding extra gelden kinderp participatie
Versienummer

Portefeuillehouder Nelleke Vedelaar
Informant Astrid Dekker
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon (038) 498 3268
Email A.M.Dekker@zwolle.nl

Bijlagen 1. Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015
2. Kindpakket en mogelijkheden voor kinderp participatie in Zwolle

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de door het college genomen maatregelen
 - a. Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.
 - b. De hoogte van de tegemoetkoming in de scholierenregeling vast te stellen op € 450 voor een brugklasser en op € 375 voor de overige leeftijdscategorieën.
 - c. Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt.
2. de Verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015 vast te stellen met terugwerkende kracht per 1 januari 2017 overeenkomstig bijlage 1.

Datum 4 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Het Rijk heeft per 2017 structureel extra middelen beschikbaar gesteld voor kinderp participatie van kinderen die opgroeien in armoede. De gemeente Zwolle heeft € 584.000 ontvangen. De raad heeft op 3 juli 2017 de gelden toegevoegd aan het armoedebudget. Daarbij is de raad geïnformeerd over het starten van een zorgvuldig proces om te komen tot goed onderbouwde voorstellen over de inzet van de extra gelden voor kinderp participatie. Op basis van de opbrengsten heeft het college een besluit gemaakt over de inzet van de gelden. Deze nota informeert u over de uitkomsten en vraagt uw instemming voor het vaststellen van de verordening Scholieren Gemeente Zwolle 2015.

In Zwolle hebben we in 2015 al onderzoek gedaan naar kinderp participatie. Op grond van de Nibud onderzoeken werd toen duidelijk dat er, ondanks ruimhartig Zwolse armoedebeleid, grote tekorten waren op de huishoudplaatjes en er sprake was van een armoedeval bij ouders met schoolgaande kinderen tussen 12 en 18 jaar en een inkomen van 130%. Sociale participatie voor volwassenen en kinderen kon bij veel huishoudtypes niet uit het minimale budget gefinancierd worden. Daarop is, in een tijd van bezuinigen, extra gemeentelijk geld beschikbaar gesteld voor kinderp participatie. Ook is de inkomensgrens voor huishoudens met kinderen van 12 tot 18 jaar voor een aantal regelingen (Scholierenregeling, sport-, school en cultuuractiviteiten via Jeugdsportfonds en Stichting Meedoen) verhoogd naar 130% van het sociaal minimum en is extra geld beschikbaar gesteld om alle kinderen mee te kunnen laten doen. Door de extra rijks gelden worden we nu in staat gesteld om meer ondersteuning te bieden aan kinderen uit minima huishoudens.

De afgelopen maanden zijn gebruikt om te bekijken hoe we kinderen die opgroeien in armoede mee kunnen laten doen en op welke wijze de doelgroep nog beter bereikt kan worden. Dit is o.a. gebeurd in een aantal stadsgesprekken met ouders, sociaal raadslieden, participatieraad, diverse vertegenwoordigers van het onderwijs en medewerkers van jeugdhulp en sociale wijkteams. Naast de stadsgesprekken is informatie verzameld via andere gemeentes, zijn gesprekken met kinderen gevoerd en is meegewerkt aan een onderzoek van de kinderombudsman naar kinderp participatie van kinderen in armoede. In de stadsgesprekken is aan de hand van onderstaande vragen het gesprek gevoerd.

- *10% van de Zwolse kinderen groeit op in armoede. Wat kunnen we hier aan doen?*

Het aantal kinderen dat opgroeit in armoede groeit. Landelijk ligt dit percentage op maar liefst 12%. Ter vergelijking, voor ouderen is de kans op armoede tegenwoordig op 4%. In Zwolle groeit 10% van de kinderen, zo'n 2.800 kinderen, op in een huishouden met een laag inkomen. In elke Zwolse klas zitten dus gemiddeld 2 tot 3 kinderen die in armoede opgroeien. Vaak is er dan geen geld voor schoolspullen of lidmaatschap van een vereniging of een verjaardagscadeau. Ook gaan ze zelden of nooit een dagje op uit, op bezoek. De meeste Zwolse kinderen die opgroeien in een huishouden met een laag inkomen wonen in Stadshagen (17%). Daarna volgen Holtenbroek (16%) en Diezerpoort (15%) en Aalanden (14%). Uit landelijke cijfers zien we dat het grootste deel van deze groep, 60% werkende ouders heeft. In Zwolle maakt deze groep nog weinig gebruik van het Zwolse kindpakket.

Er zijn veel negatieve gevolgen verbonden aan het opgroeien en opvoeden in armoede. Kinderen ervaren dat ze niet mee kunnen doen of geen eigen kamer of minder kleding hebben dan leeftijdsgenootjes. Hun schoolprestaties worden er negatief door beïnvloed en er is een grotere kans op probleemgedrag. Hierdoor hebben ze op lange termijn meer kans op een lager

Datum 4 oktober 2017

opleidingsniveau, meer kans op werkloosheid en daardoor meer kans dat ook hun eigen kinderen weer in armoede opgroeien. Ook blijkt uit de onderzoeken dat armoede ook via de opvoeding een negatief effect op de ontwikkeling van het kind heeft.

- *Hoe kunnen we de € 584.000 in Zwolle goed besteden om kinderen uit huishoudens met een laag inkomen mee te kunnen laten doen?*

Er is gesproken over het huidige aanbod van regelingen in het Zwolse kindpakket. Daaronder vallen o.a.

o gratis peuterspeelzaalbezoek voor minima	350 kinderen
o het zwemvangnet	130 kinderen
o vergoeding voor sport-, school- en cultuuractiviteiten	1140 aanvragen
o tegemoetkoming voor scholieren van 12 tot 18 jaar	742 kinderen
o collectieve zorgverzekering	1400 kinderen
o doorverwijzing via GGD	150 kinderen
o vakanties	150 kinderen
o en veel mogelijkheden om te participeren via buurtsportcoaches, welzijnswerkers en partners, zoals een weekje stadscamping of een weekje weg.	

Met het kindpakket worden veel kinderen bereikt, voornamelijk kinderen uit huishoudens met een bijstandsuitkering. Het bereik van regelingen onder ouders met een inkomen uit loondienst of eigen onderneming ligt lager dan op grond van landelijke cijfers verwacht zou worden. In de stadsgesprekken is verkend hoe we het bereik onder deze doelgroep kunnen vergroten. Ook zijn wensen geuit over de uitbreiding van het kindpakket. Deze worden onder het kopje *Argumenten* verder toegelicht.

Ook zijn we gezamenlijk ingegaan op de rollen van gemeente, scholen, middenveld en ouders bij het bestrijden van (de effecten van) opgroeien in armoede. De gemeente speelt een belangrijke rol met het aanbod van regelingen in het kindpakket, met aanvraagprocedures, het bereik onder de doelgroep, maar ook door samenwerking met en van partners. Leerkrachten hebben de verantwoordelijkheid om de ontwikkeling van het kind goed te volgen. Ze hebben langdurig intensief contact met kinderen. Hulpverleners zijn zich niet altijd bewust van het effect van armoede op andere problematiek. Zij richten hun aandacht (eerst) op het kind, terwijl bij veel ondersteuningsvragen financiële problematiek of schulden een rol spelen. Voor participatie van het kind, met name in jeugd- en of pleegzorg, is het van belang dat afgesproken is wie van de betrokkenen (ouders, pleegouders, instelling) betaalt en/of zorgdraagt voor meedoen aan sport-, cultuur- en op schoolactiviteiten van het kind. Opvoeden met een laag inkomen en/of schulden (en alle zorgen die dat met zich meebrengt) is moeilijk. Ouders met een laag inkomen verdienen positieve ondersteuning bij het opvoeden van hun kind om de (im)materiele gevolgen van armoede voor hun kind te beperken. Kinderen zelf geven aan dat zij gevolgen merken van de armoede thuis, maar dat er nauwelijks met hun over gesproken wordt. Professionals kunnen hier een belangrijke rol nemen door inzichtelijk te maken hoe kinderen gelukkig kunnen worden binnen de thuissituatie waarin ze zich bevinden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het leren verantwoord omgaan met (weinig) geld, aan het leren omgaan met verleidingen en reclame, maar ook aan het zoeken van afleiding en het opdoen van ervaringen buitenshuis. Ook de rol van ervaringsdeskundige ouders wordt benoemd, met name voor het vergroten van het bereik van regelingen.

Datum 4 oktober 2017

Het college heeft op basis van de opbrengsten besloten tot de volgende maatregelen.

1. Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek, en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.
2. De hoogte van de tegemoetkoming in de scholierenregeling vast te stellen op € 450 voor een brugklasser en op € 375 voor de overige leeftijdscategorieën.
3. Het aanstellen van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt.

Beoogd effect

Met de voorgestelde maatregelen kunnen we negatieve effecten van opgroeien in armoede tegengaan. We willen met het kindpakket lichte ondersteuning bieden daar waar nodig, om zo zwaardere problematiek te kunnen voorkomen. Ook sluit het aanbod van regelingen in het kindpakket nu nog beter aan op de behoefte van de doelgroep en kunnen we daarmee het bereik onder kinderen vergroten, vooral het bereik van kinderen met werkende ouders. Met de voorgestelde maatregelen kan ieder kind in Zwolle gewoon mee blijven doen, ongeacht het huishouden waar het in opgroeit.

Argumenten

Argument 1.1

Het uitbreiden van het Zwolse kindpakket met vergoedingen voor o.a. talenten, zwembadbezoek, en incidentele participatie voor kinderen die in armoede opgroeien.

Met de uitbreiding van het Zwolse kindpakket willen we de samenstelling beter afstemmen op de behoefte van de doelgroep. Hoewel het aanbod als ruim en positief beoordeeld wordt, zijn verbeteringen voorgesteld in de stadsgesprekken. De eerste verbetering is een talentenbudget. Er zijn signalen over beperkingen door het werken met een standaardvergoeding per kind. Als kinderen met bijzondere talenten sporten, is een standaardvergoeding vaak niet voldoende. Dit geldt voor zowel kosten voor uitzonderlijke sporttalenten (die door vaak en intensief trainen meer sportkleding en -schoenen nodig hebben), als voor kosten die horen bij aangepast sporten. Hiervoor wordt een budget van € 25.000 beschikbaar gesteld aan Stichting Meedoen.

Een tegemoetkoming voor participatie op incidentele basis is een tweede wens die geuit werd. De huidige tegemoetkomingen voor sport en cultuur worden alleen verleend als er regelmatig, meestal wekelijks, deelgenomen wordt aan lessen of trainingen. Het blijkt niet voor elk kind wenselijk of voor elk gezin haalbaar om het kind te laten participeren via een vereniging of wekelijkse muzieklles. Sommigen hebben meer behoefte aan incidentele manieren van participatie, zoals af en toe een bezoek aan het zwembad, een bezoek aan kermis of rommelmarkt of ander uitstapje in de vakantie. Vergoeding van een 12-badenkaart voor kinderen komt aan deze behoefte tegemoet. Hiervoor zal een regeling ontworpen worden in overleg met Stichting Meedoen en wordt een budget van € 40.000 beschikbaar gesteld. Voor incidentele participatie wordt een budget van € 70.000 beschikbaar gesteld.

Medewerkers van het sociaal wijkteam kunnen met dit budget voor het gezin of het kind incidentele participatie vergoeden indien nodig. Ook kunnen ze met dit budget ondersteuning bieden in schrijnende gevallen, waarbij een kind niet kan participeren door een laag besteedbaar inkomen in het huishouden. Door een budget voor deze maatwerkoplossingen beschikbaar te stellen, bereiken we ook kinderen in specifieke situaties die anders niet zouden participeren.

Argument 1.2

De tegemoetkoming in de scholierenregeling wordt vastgesteld op € 450 voor brugklassers en op € 375 voor de overige scholieren van 12 tot 18 jaar.

Datum 4 oktober 2017

Uit de gesprekken blijkt dat met name in huishoudens met kinderen in de leeftijd van 12 tot 18 jaar op het voortgezet- en eerste jaren middelbaar onderwijs de kosten voor de kinderen hoog zijn en nog steeds als probleem worden ervaren. Bij Op Orde en het financieel spreekuur voor scholieren worden regelmatig schrijnende situaties gemeld. Er zijn veel kosten voor school, zoals schoolbijdrage voor onder andere kluishuur, maar ook boekengeld, materialen die leerlingen zelf aan moeten schaffen, excursies, kosten voor een mobiele telefoon of internetabonnement thuis zijn vaak noodzakelijk. Ook projectweken en excursies leiden tot moeilijke keuzes voor ouders en kind: een goedkoper alternatief kiezen in plaats van de gewenste reis, of afmelden om geen kosten te hoeven maken. Met de extra rijks gelden kunnen we het bedrag van de tegemoetkoming verhogen met € 150 per jaar voor zowel brugklassers als overige scholieren.

Overzicht Kosten scholieren 2017/2018 leerjaar 3*

Schoolfonds (kluishuur, collectieve reisverzekering, kantine)	€ 15 - € 30
Aanvullend lesmateriaal (praktijkmateriaal, Bosatlas, laptop/iPad)	€ 150 - € 450
Excursies en projecten	€ 15 – € 450
Sport en overige activiteiten (kerst, Sinterklaas, introductie)	€ 2,50 – € 50
Fiets en mobiel	€ 100 - € 300

*Op basis van informatie uit schoolgidsen van diverse middelbare scholen in Zwolle en praktijksituaties

Argument 1.3

Het tijdelijk aanstellen voor 2 jaar van een armoederegisseur en twee ervaringsdeskundigen om te bereiken dat binnen scholen aandacht voor armoede geborgd wordt. Hiermee verwachten we op termijn het bereik van kinderen, met name van werkende armen te verhogen.

Leerkrachten, mentoren en zorgcoördinatoren staan dicht bij kinderen. Zij hebben de verantwoordelijkheid om de ontwikkeling van het kind goed te volgen. In de stadsgesprekken kwam naar voren dat zij onvoldoende kennis ervaren over het signaleren en bespreekbaar maken van of di mogelijke hulp die ze zouden kunnen bieden. De Sociaal Economische Raad pleit in haar adviezen voor het aanstellen van een armoederegisseur. Tijdens de verschillende gesprekken ontstond een Zwolse invulling van de taken van een armoederegisseur en werd de wens geuit ook ervaringsdeskundigen in te zetten. Dit team van armoederegisseur en ervaringsdeskundigen kan scholen (besturen en docenten) ondersteunen bij het ontwikkelen en borgen van hun signalerende functie rondom armoede. Hiertoe zal in samenspraak bekeken worden hoe dit per school vorm krijgen, bijvoorbeeld door armoede te borgen als aandacht thema in de nieuwe ondersteuningsteams op scholen. In deze ondersteuningsteams zijn meerdere disciplines vertegenwoordigd, zodat ook daar de kennis over het signaleren en van armoede en kunnen bieden van oplossingen toeneemt. Hierbij gaat het om schoolmaatschappelijk werker en de intern begeleider op school. Ook kunnen de armoederegisseur en ervaringsdeskundigen aan 25 klassen het lespakket Money Ways van het Nibud aanbieden. Dit lespakket maakt omgaan met geld bespreekbaar in de klas op een manier die aansluit bij de beleavingswereld van jongeren. Jonge rolmodellen gaan op taboedoorbrekende wijze de dialoog aan met leerlingen over geld, armoede, verleidingen en groepsdruk. Recente ervaring met extra geld voor 16- en 17- jarige MBO-scholieren uit huishoudens met een laag inkomen leert dat extra acties nodig zijn om beschikbare gelden daadwerkelijk bij de doelgroep te laten landen. Scholen hebben positief gereageerd op de voorstellen en De inzet van een team van armoederegisseur en ervaringsdeskundigen is tijdelijk voor de duur van twee jaar. De verwachte kosten voor het team en benodigde materialen worden geschat op € 160.000 per jaar. De doelstelling, dat armoede geborgd is bij scholen, moet dan behaald zijn. Door de inzet van het team en de samenwerking met scholen wordt

Datum 4 oktober 2017

toenemende groei in het bereik van de doelgroep verwacht. De rest van de beschikbare gelden reserveren we om het toegenomen gebruik van de regelingen te kunnen blijven financieren.

Risico's

Het gebruik van nieuwe regelingen en het bereik van nieuwe doelgroepen kost tijd. We monitoren het gebruik van de verschillende maatregelen en regelingen en sturen bij met extra communicatie indien noodzakelijk.

Financiën

De genoemde maatregelen worden gefinancierd uit de rijksmiddelen kinderopvang € 584.000. Deze zijn structureel toegevoegd aan de begroting 2018.

Verhoging tegemoetkoming Scholierenregeling	€ 115.000
Maatwerkbudget SWT voor kinderopvang	€ 70.000
Zwemkaarten	€ 40.000
Talenten	€ 25.000
Armoederegisseur, ervaringsdeskundigen, materiaal	€ 160.000

Het resterende bedrag (€ 174.000 in de eerste twee jaar en € 334.000 in de jaren daarna) wordt gebruikt voor verwachte toenemend gebruik van de nieuwe en bestaande kinderopvang. Hiermee komen de extra rijksmiddelen van € 584.000 ten goede aan kinderopvang. Samen de extra gemeentelijke middelen van vorig jaar en het bestaande budget voor de scholierenregeling wordt ruim € 1.4 mln. ingezet voor kinderopvang.

Communicatie

De nieuwe regeling zal onder de aandacht worden gebracht via diverse kanalen, zoals de websites van de gemeente en het sociaal wijkteam, via berichten in de wijzer, via de nieuwsbrief van de Stadsdialoog Zwolle Armoedevrij!, in overleggen partners en via een netwerk van ervaringsdeskundigen.

Vervolg

De raad zal via de beleidscyclus geïnformeerd worden over de voortgang en resultaten.

Met de stad zullen we in gesprek blijven over het ondersteunen van kinderen die opgroeien in armoede. Binnen Zwolle Armoedevrij! wordt inspraak van en via partners geregeld. Ook in overleggen met de participatieraad en met de jongerenraad is kinderopvang een thema.

Met het vaststellen van de verordening Scholierenregeling 2017 wordt de verhoging vastgesteld per 2017. De verhoging van de scholierenregeling 2017 zal automatisch worden uitbetaald aan wie de tegemoetkoming dit jaar al heeft ontvangen.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

Datum 4 oktober 2017

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

.

verordeningnummer:
vastgesteld:
datum bekendmaking:
treedt in werking: 1 januari 2015
inwerkingtreding
laatste wijziging: ...

VERORDENING SCHOLIEREN GEMEENTE ZWOLLE 2015

Artikel 1 Begrippen

In deze verordening wordt verstaan onder:

- a. Wet: Participatiewet
- b. Belanghebbende: de persoon die ten behoeve van zichzelf, zijn partner en of één of meerdere kinderen een voorziening in het kader van deze verordening verzoekt.
- c. Partner: de persoon die al of niet gehuwd met de belanghebbende een gezamenlijke huishouding voert, tenzij het betreft een bloedverwant in de eerste graad.
- d. Brugklasser: het ten laste komende eigen kind of stiefkind dat voor het eerst voortgezet onderwijs gaat volgen.
- e. Scholier: het eigen kind of stiefkind dat
 1. op het zelfde adres als de belanghebbende staat ingeschreven in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle; en
 2. ten laste van de belanghebbende of diens partner komt, dat wil zeggen het kind voor wie de belanghebbende of diens partner aanspraak op kinderbijslag kan maken; en
 3. voortgezet onderwijs of eerstejaar of tweedejaar middelbaar beroepsonderwijs volgt;
- f. Inkomen: het inkomen van belanghebbende zoals bedoeld in artikel 31, 32 en 33 van de wet verminderd met de ontvangen vakantietoeslag. Tot het inkomen wordt ook gerekend de bijstand voor algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan zoals genoemd in artikel 5 onder b van de wet. Bij een gehuwde wordt uitgegaan van de som van het inkomen van belanghebbende en zijn partner.
- g. Peilmaand: de maand april van het kalenderjaar waarop de tegemoetkoming betrekking heeft.
- h. Norm: bedrag voor de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan, zoals bedoeld in artikel 5 onder b van de wet maar verminderd met de in de wet geldende vakantietoeslag;
- i. vermogen: het vermogen van belanghebbende zoals bedoeld in artikel 34 van de wet. Bij een gehuwde wordt uitgegaan van de som van het vermogen van belanghebbende en zijn partner.

Artikel 2 Kring van belanghebbenden

1. Om voor een tegemoetkoming scholieren in aanmerking te komen:
 - a. dient de belanghebbende een of meer ten laste komende scholier en/of brugklasser te hebben; en
 - b. dient de belanghebbende en zijn partner in de gemeentelijke basisregistratie personen van de gemeente Zwolle ingeschreven te staan; en
 - c. mag het inkomen over de peilmaand of de maand waarin voor het eerst een uitkering levensonderhoud is aangevraagd, niet meer bedragen dan 130% van de norm; en
 - d. dient het vermogen minder te bedragen dan de van toepassing zijnde vermogensgrens op grond van artikel 34 van de wet.
2. indien als gevolg van wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de peilmaand hoger is dan de norm wordt uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van het inkomen dat gedurende 12 maanden voorafgaand aan de peilmaand is genoten te delen door 12.
3. Indien er sprake is van een situatie waarbij slechts één van de partners voldoet aan de voorwaarden genoemd in lid 1 onder a en of b wordt bij de beoordeling of er aanspraak bestaat

op een voorziening en bij de vaststelling van de omvang van de voorziening de partner die niet aan de voorwaarden voldoet buiten beschouwing gelaten.

4. Indien er sprake is van eigenwoning bezit is artikel 50 lid 1 van de wet op overeenkomstige wijze van toepassing.

Artikel 3 Schuldenaren

In afwijking van het gestelde in artikel 2 lid 1 onder c kan een belanghebbende ongeacht de hoogte van het inkomen voor een tegemoetkoming in aanmerking komen als hij in het kader van een schuldregeling een relatie heeft met de gemeentelijke Schulddienstverlening en hij alleen het vrij te laten bedrag van zijn inkomen overhoudt ter besteding.

Artikel 4 Wie komt niet voor de tegemoetkoming in aanmerking?

1. Een tegemoetkoming wordt niet verstrekt als een belanghebbende en zijn partner als vreemdeling niet rechtmatig verblijf houdt in Nederland in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en I van de Vreemdelingenwet 2000;
2. Het eerste lid is niet van toepassing als een belanghebbende en zijn partner als vreemdeling na rechtmatig verblijf te hebben gehouden in de zin van artikel 8 onder a tot en met e en I van de Vreemdelingenwet 2000, rechtmatig in Nederland verblijf heeft op grond van artikel 8, onder g of h van de Vreemdelingenwet 2000.
3. Indien een situatie zoals genoemd in lid 1 of 2 zich slechts ten aanzien van één van de partners voordoet, wordt bij de beoordeling of er aanspraak bestaat op een voorziening en bij de vaststelling van de omvang van de voorziening de partner op wie het gestelde in lid 1 van toepassing is buiten beschouwing gelaten.

Artikel 5 Hoogte tegemoetkoming

1. De hoogte van de tegemoetkoming voor culturele, maatschappelijke en recreatieve activiteiten bedraagt € 450,00 per schooljaar per brugklasser.
2. De hoogte van de tegemoetkoming voor culturele, maatschappelijke en recreatieve activiteiten bedraagt € 375,00 per schooljaar per scholier.

Artikel 6 Aanvragen

1. Om voor een voorziening in aanmerking te komen dient de belanghebbende voor het aanvragen gebruik te maken van een formulier dat door het college is vastgesteld. De partner moet schriftelijk instemmen dat de belanghebbende mede namens hem een aanvraag indient.
2. De aanvraag voor een tegemoetkoming dient voor afloop van de eerste helft van het schooljaar te worden ingediend doch uiterlijk op 31 december van het schooljaar.
3. De tegemoetkoming wordt een maal per jaar verstrekt. Betaling geschiedt op het opgegeven bank- of girorekeningnummer.

Artikel 7 Terugvordering

1. De belanghebbende bewaart gedurende tenminste twee jaar na afloop van het betreffende kalenderjaar de schriftelijke bewijzen van zijn uitgaven voor culturele, maatschappelijke en recreatieve activiteiten.
2. De bijdrage kan geheel of gedeeltelijk worden teruggevorderd indien de aanvrager onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt en daardoor een te hoge bijdrage heeft ontvangen of weigert te voldoen aan gestelde verplichtingen.

Artikel 8 Hardheidsclausule

Het college kan in bijzondere gevallen artikel 2, 4, 6 en 7 buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover toepassing gelet op het belang van belanghebbende leidt tot onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 9 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2017.

Algemene Toelichting

We willen voorkomen dat kwetsbare groepen in de samenleving niet meer participeren in de maatschappij. Uit onderzoek blijkt dat minimahuishoudens met schoolgaande kinderen tussen 12 en 18 jaar moeite hebben om rond te komen ondanks rijks- en lokale regelingen.

Van rijkswege kunnen ouders en verzorgers van kinderen in het voortgezet onderwijs een inkomensafhankelijke tegemoetkoming krijgen op basis van de Wet Tegemoetkoming Onderwijs- en Schoolkosten (WTOS). Deze wettelijke regeling heeft echter niet de intentie gehad om kostendekkend te werken. De regeling is niet afgestemd op de kosten voor deelname aan maatschappelijke, sportieve en culturele activiteiten.

Lokaal maken we via Stichting Meedoen en het Jeugdportfonds voor kinderen uit minimahuishoudens participatie mogelijk. Kosten voor het lidmaatschap van een sportclub, muzieklles, scouting of een schoolreisje kunnen via deze stichtingen worden vergoed. In praktijk blijkt dat met huidige werkwijze vooral kinderen op de basisschool bereikt worden. Zij hebben contact met professionals (leerkrachten, maatschappelijk werker, jeugdhulpverlening) die ze aanmelden bij deze stichtingen. Bovendien kennen de stichtingen een maximale periode waarin de kosten worden vergoed, waardoor het aandeel middelbare scholieren bij de stichtingen klein is.

Gezien bovenstaande maken we ons zorgen over de participatie van middelbare scholieren als ze opgroeien in huishoudens waar rondkomen heel moeilijk is. Daarom willen we voor de ouders van brugklassers en middelbare scholieren een tegemoetkoming om de participatie van deze kinderen te stimuleren.

Artikelsgewijze Toelichting

Artikel 2 en 4 Wie komt wel of niet voor tegemoetkoming scholieren in aanmerking?

In Participatiewet wordt aangegeven wie recht hebben op bijstand. Dit artikel passen we analoog toe in deze autonome verordening. Hieruit volgt dat:

- alleen mensen die hier te lande verblijven recht hebben op de tegemoetkoming.
- vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven en die voldoen aan het gestelde in artikel 11 lid 2 en 3 recht hebben op een tegemoetkoming.

De hiervoor aangehaalde bepalingen zijn van belang bij de toetsing van de situatie op het moment van de aanvraag.

Eén van de voorwaarden om voor de tegemoetkoming in aanmerking te komen is dat een belanghebbende voldoet aan de vermogensbepalingen. In de wet worden voor eigen woning bezit vermogensvrijlatingen genoemd. Deze vermogensvrijlatingen zijn ook van toepassing op de verlening van de tegemoetkoming. In de wet wordt echter aangegeven dat als iemand als gevolg van het bezit van een eigen woning meer vermogen heeft dan het vermogen dat vrijgelaten mag worden er bijstand verleend wordt in de vorm van een lening. Het is niet de bedoeling om de tegemoetkoming in de vorm van een lening te verstrekken. In de situatie dat iemand als gevolg van het eigen woning bezit meer vermogen heeft dan toegestaan en een inkomen heeft kleiner dan 110% van de bijstandsnorm, wordt de tegemoetkoming á fonds perdu verleend.

Artikel 5 Hoogte tegemoetkoming

Een laag inkomen is meestal wel genoeg om er de lasten voor huur, gas en water van te kunnen betalen en om er eten en kleding van te kunnen kopen. Voor iets extra's, zoals een dagje naar een attractiepark, het lidmaatschap van een sportvereniging, het bezoeken van een concert of het museum, blijft geen geld over. Uit Nibud onderzoek blijkt dat vooral voor huishoudens met scholieren weinig of geen geld overblijft voor participatie van middelbare scholieren Dat is zorgelijk. We willen voorkomen dat scholieren en brugklassers uit een huishouden met een laag inkomen in een sociaal isolement terechtkomen. De gemeente wil voor middelbare scholieren extra ondersteuning bieden. Kosten voor scholieren blijken ook in 2017 nog steeds een hoge kostenpost voor huishoudens. De raad heeft daarom besloten de bedragen van de tegemoetkoming te verhogen. Er is voor gekozen om gezinnen met deze kinderen een tegemoetkoming te geven van

€ 375, per kind per jaar. Voor brugklassers geldt een iets hogere tegemoetkoming ad € 450, - per kind, omdat in de brugklas participatie vaak een grotere rol speelt, zoals met introductiedagen, brugklaskamp, klasseavonden.

Artikel 6 Aanvragen

Een belanghebbende kan jaarlijks in het betreffende kalenderjaar in aanvraag voor tegemoetkoming indienen. Het recht op de tegemoetkoming vervalt na afloop van het kalenderjaar waarin een schooljaar begint. Dus het recht voor schooljaar 2015-2016 vervalt per 31.12.2015. De belanghebbende moet aantonen dat zijn kinderen de middelbare school bezoeken dan wel in het eerste of tweede jaar van het middelbaar beroepsonderwijs zitten.

Artikel 7 Terugvordering

De belanghebbende moet aantonen dat de tegemoetkoming gebruikt is voor uitgaven aan zijn kinderen op het culturele, maatschappelijke of sportieve vlak. Te denken valt aan: schoolreisjes, excursies, schoolavondjes, bezoek aan een museum, bezoek van concerten, deelname aan muziekevenementen, sportkleding en het lidmaatschap van een sport- of muziekvereniging.

De belanghebbende moet de bewijzen van deze uitgaven gedurende twee jaar bewaren, gerekend vanaf 1 januari volgend op het jaar van uitgave. Indien men in onvoldoende mate aan de verplichtingen voldoet kan de gemeente overgaan tot terugvordering van de tegemoetkoming.

Artikel 8 Hardheidsclausule

In bijzondere gevallen mag het college van burgemeester en wethouders van de gemeente afwijken van een paar bepalingen in de verordening. Het betreffen de bepalingen over de omvang van de doelgroep, het aanvragen en het terugvorderen van de tegemoetkoming. Het college mag niet afwijken van de hoogte van de tegemoetkoming.

Kindpakket en mogelijkheden voor kinderparticipatie in Zwolle

- De eigen bijdrage voor peuterspeelzaal bezoek wordt vergoed voor minima. Aanmelden via www.doomijn.nl
- Er is een vangnet schoolzwemmen voor basisschool leerlingen tussen 7 en 12 jaar die nog geen zwemdiploma A en B hebben. Aanmelden via zwemvangnet@sportservicezwolle.nl. Zwemles wordt gegeven door Windesheim.
- Voor kinderen tussen 4 en 18 jaar wordt het lidmaatschap van een sportvereniging vergoed. Aanmelden door o.a. leerkracht of professional bij Jeugdsportfonds Zwolle, zwolle@jeugdsportfonds.nl
- Voor kinderen tussen 4 en 18 jaar wordt de vrijwillige schoolbijdrage vergoed als het om activiteiten gaat, zoals een schoolkamp of schoolreis. Aanmelden door leerkracht of professional via meedoen@zwolle.nl
- Voor kinderen tussen 4 en 18 jaar worden muziek-, dans en creatieve lessen vergoed via Stichting Meedoen/ Jeugdcultuurfonds. Aanmelden meedoen@zwolle.nl
- Ook kent Stichting Meedoen een instrumentenfonds van waaruit huur voor een muziekinstrument vergoed kan worden. meedoen@zwolle.nl
- De gemeente kent een scholierenregeling voor leerlingen van voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs van brugklas tot en met 17 jaar. Brugklassers ontvangen € 300 en andere leerjaren ontvangen € 225 per kalenderjaar. Hiervan kan een goede fiets, laptop, telefoon of excursie betaald worden. Aanvragen jaarlijks vanaf april bij de gemeente, via www.zwolle.nl
- GGD kijkt bij het schoolmedisch onderzoek of er sprake is van armoedegerelateerde gezondheidsproblematiek.
- Er zijn diverse vakantiemogelijkheden voor kinderen, zoals een zeilkamp of gezinsvakantie. Aanmelden via consulent@diaconiezwolle.nl
- U kunt, met een laag inkomen (110% of als u of uw kind chronisch ziek is tot 130% van het sociaal minimum) deelnemen aan de collectieve zorgverzekering met voor kinderen o.a. en vergoeding voor orthodontie. Voor volwassenen wordt dan tevens het wettelijk verplicht eigen risico van € 385 vergoed. www.zwolle.nl
- U kunt voor een chronisch ziek kind een tegemoetkoming van € 175 aanvragen voor meerkosten. www.zwolle.nl
- We werken veel samen met Zwolse partners die zich inzetten voor mensen met een laag inkomen, zoals diaconieën van kerken, voedselbank, kledingbank, etc. Ook zij ondersteunen op diverse manieren gezinnen met kinderen. Er worden 700 Sinterklaas uitgedeeld (www.stichtingkindinbeeld.nl) en 1700 kerstpakketten (www.kerstzwolle.nl).

Daarnaast zijn er volop andere initiatieven gericht op kinderen, zoals via Travers, Buurtsportcoaches of kijk op www.swtzwolle.nl of op www.samenzwolle.nl.

Overdracht College-Raad

Datum 12 oktober 2017

onderwerp	Werkplan Doorstroommassen 2017
portefeuillehouder	Michiel van Willigen
informant	IJsselsteijn, Ronald (2699)
medeopstellers	
afdeling	Project Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Werkplan Doorstroommassen 2017 Bijlage: Werkplan Doorstroommassen 2017

Voorgesteld besluit raad

1. Kennis te nemen van het Werkplan Doorstroommassen 2017.
2. Het voordeel uit het krediet voor het deelproject Pannekoekendijk deels in te zetten voor de deelprojecten Roelenweg, Willemskade en voor de algemene kosten 2017, en het restant ad € 812.846 te reserveren voor de toekomstige ontwikkeling van de Doorstroommassen Oost.

Beslisnota voor de raad

Datum 09 oktober 2017

Openbaar

Onderwerp Werkplan Doorstroommassen 2017
Versienummer 1.1

Portefeuillehouder M. van Willigen
Informant Ronald IJsselsteijn
Afdeling Projectontwikkeling / OWP
Telefoon (038) 498 2699
Email R.IJsselsteijn@zwolle.nl

Bijlagen Werkplan Doorstroommassen 2017

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 Kennis te nemen van het Werkplan Doorstroommassen 2017.
- 2 Het voordeel uit het krediet voor het deelproject Pannekoekendijk deels in te zetten voor de deelprojecten Roelenweg, Willemskade en voor de algemene kosten 2017, en het restant ad € 812.846,- te reserveren voor de toekomstige ontwikkeling van de Doorstroommassen Oost.

Datum 9 oktober 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

In september 2011 heeft uw raad het document 'In de ban van de Ring - Verkeersmodel en maatregelen, deelgebied Pannekoekendijk, Veerallee, stationsgebied, Groot Weezenland' vastgesteld. Dat document beschrijft een model voor de inrichting van de infrastructuur in het gebied waar de westelijke doorstroomas voor het busvervoer is gepland. De uitwerking van de westelijke Hoogwaardige openbaar vervoer as (HOV) is in fasen uitgevoerd:

1. Reconstructie Katerdijk (paars) gerealiseerd in 2012-2013
2. Reconstructie Pannekoekendijk, H. Smeengekade (rood) gerealiseerd in 2015
3. Reconstructie Willemskade (groen) gerealiseerd april - augustus 2017
4. Reconstructie Roelenweg (geel) gerealiseerd in 2014
5. Busbrug Spoorzone (blauw) geen onderdeel van HOV-as wordt aangelegd in 2017-2018.

Voor de werkzaamheden aan deze deelprojecten heeft uw raad gefaseerd krediet beschikbaar gesteld. Dat is voor het laatst gebeurd bij het vaststellen van het DO Willemskade, op 24 augustus 2015.

Voor het actualiseren van het Werkplan wordt altijd een logisch moment gekozen, liefst gekoppeld aan de start of afronding van een deelproject of fase. Nu de werkzaamheden aan de Willemskade en daarmee de westelijke doorstroomas grotendeels zijn afgerond, is het logisch ook het Werkplan te actualiseren en verschuivingen in budgetten te verantwoorden.

Beoogd effect

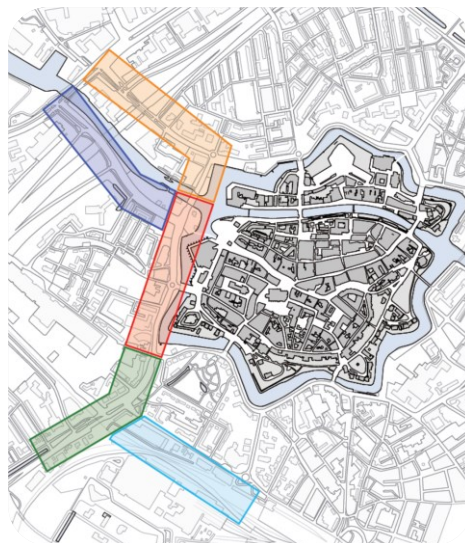
De doorstroming van het openbaar vervoer en het overige verkeer aan de westkant van de binnenstad verbeteren om daarmee de economische positie van de (binnen)stad van Zwolle te verbeteren.

Argumenten

2.1 In de systematiek en de financiering van het project Doorstroomassen past het dat het voordeel uit het krediet voor het deelproject Pannekoekendijk wordt ingezet voor de deelprojecten Roelenweg, Willemskade en voor de algemene kosten 2017.

Voor het project doorstroomassen is in totaal € 19.028.487 gereserveerd. Het grootste deel bestaat uit subsidies van de Provincie Overijssel voor het gehele project. Ook zijn subsidies ontvangen van het Waterschap en Efro voor deelprojecten. Bij uw raad is fasegewijs krediet aangevraagd voor deelprojecten, waarbij ook verantwoording is afgelegd over de besteding en uitvoering in eerdere fasen. De financiële balans is positief: het totaal aan werkzaamheden past nog steeds binnen het gereserveerde budget.

In het projectdeel Pannekoekendijk zullen de kosten naar verwachting € 1.457.236 lager uitvallen. Deze meevaller wordt veroorzaakt door een goed aanbestedingsresultaat, het verschuiven van de

Datum 9 oktober 2017

projectgrens met het deelproject Burgemeester Roelenweg en weinig tegenvaller waardoor de post onvoorzien minder hoeft te worden aangesproken. Bij de Burgemeester Roelenweg is een overschrijding opgetreden van € 121.187. Deze wordt vrijwel volledig veroorzaakt door de wijziging van de projectgrens met de Pannekoekendijk. Het project Willemskade is uitgevoerd binnen het door de gemeenteraad beschikbaar gestelde krediet. Wel staan nog twee risico's open voor een door ProRail doorgevoerde aanpassing aan de spoorwegbeveiliging en mogelijk meerdere claims voor inkomstenderving. Het totaal van deze risico's bedraagt € 450.000 en kan, indien de risico's optreden, niet binnen het beschikbaar gestelde krediet worden opgevangen.

Risico's

Bij de uitvoering van het projectdeel Willemskade staan nog twee risico's open:

- Een meerwerkclaim van ProRail over een doorgevoerde wijziging aan de spoorwegbeveiliging
- Mogelijk meerdere claims voor inkomstenderving.

Met ProRail wordt gesproken over het afhandelen van de meerwerkclaim.

In overleg met de ondernemers van de Willemskade zijn tijdens de werkzaamheden meerdere maatregelen getroffen om de gevolgen van de werkzaamheden te verzachten.

Financiën

Subsidie

De uitvoering van het project Doorstroomassen wordt mede mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel. De provincie heeft een subsidie beschikbaar gesteld van € 13,8 miljoen. Deze subsidie is bestemd en rechtstreeks gekoppeld aan het project Doorstroomassen OV. Ook zijn voor deelprojecten subsidies verleend door het waterschap en Efro. Deze subsidies zijn inmiddels verantwoord en afgerekend.

De provincie heeft in 2016 uitstel verleend voor de realisatie van de Doorstroomassen tot 1 januari 2020. Op deze wijze kunnen de werkzaamheden aan de oostelijke doorstroomas ook meegenomen worden binnen de verleende subsidie.

Financiële doorkijk

Voor de realisatie van alle deelprojecten van de doorstroomassen (incl. Burg. Roelenweg) is in totaal €19.044.641,- gereserveerd. Hiervan was € 18.466.441,- door de raad beschikbaar gesteld. Rekening houdend met de Efro subsidie die € 16.154,- lager is vastgesteld, is € 562.046,- beschikbaar voor de doorstroomassen oost.

Door het doorvoeren van de in het Werkplan 2017 voorgestelde wijzigingen kan het voor de eerdere fasen door de raad beschikbaar gestelde krediet naar beneden worden gesteld met € 812.846,-. Voor het Oostelijk deel van de Doorstroomassen resteert na de bovengenoemde stappen nog een bedrag van € 1.374.892,-.

Dit bedrag kan niet vrijvallen voor de algemene middelen omdat hierover met de provincie resultaatafspraken zijn gemaakt (en het grootste deel bestaat uit subsidies van de Provincie Overijssel, het Waterschap en Efro voor deelprojecten).

Datum 9 oktober 2017

Wijziging kosten	Wijziging
onderschrijding Holtenbroekerbrug	€ -889
onderschrijding Pannenkoekendijk	€ -1.457.236
overschrijding Roelenweg	€ 121.187
Risicoreservering Willemskade	€ 450.000
Algemene kosten	€ 74.091
Totaal minderkosten	€ -812.846

Berekening mogelijke middelen voor oostelijke doorstroommassen	Totaal
Beschikbaar realisatie doorstroommassen	€ 19.044.641
Reeds beschikbaar gesteld door raad	€ 18.466.441
Minder ontvangen efrosubsidie	€ 16.154
Resteert beschikbaar voor oostelijke doorstroommassen	€ 562.046
Resteert beschikbaar voor oostelijke doorstroommassen	€ 562.046
Inzet van westelijke doorstroomas naar oostelijke doorstroomas	812.846
Totaal mogelijke middelen oostelijke doorstroommassen	1.374.892

Vervolg

In 2017 en begin 2018 worden de laatste werkzaamheden aan Willemskade en Katerdijk afgerond. Daarna worden deze onderdelen afgerekend bij de provincie. Het alsdan overblijvende budget wordt in reserve gehouden voor maatregelen aan de Oostelijke Doorstroommassen.

Bij de werkzaamheden hebben we ons tot nu toe geconcentreerd op de westelijke doorstroomas. Met de provincie zijn we in overleg over het verbeteren van de doorstroming van het openbaar vervoer aan de oostzijde van de binnenstad (Groot Weezenland/Wethouder Alferinkweg en Deventerstraatweg/Hortensiastraat). Op dit moment kunnen nog geen concrete plannen worden gemaakt, daartoe moet de provincie eerst meer duidelijk maken over de toekomstige lijnvoering van de bussen.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

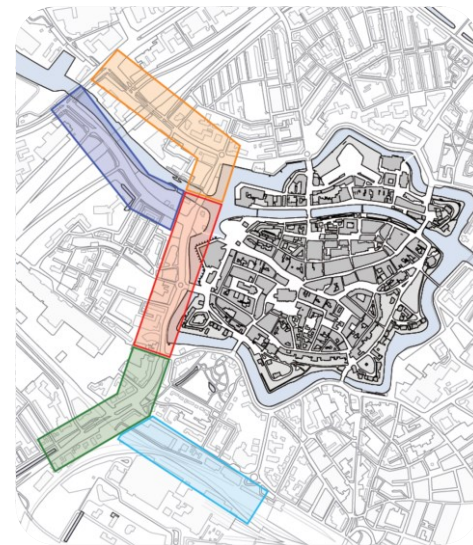
mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

BIJLAGE

1 **Werkplan Doorstroomassen OV 2017/2018 en terugblik op 2015/2016 /2017**

In september 2011 heeft de raad het document 'In de ban van de Ring - Verkeersmodel en maatregelen, deelgebied Pannekoekendijk, Veerallee, stationsgebied, Groot Weezenland' vastgesteld. Dat document beschrijft een model voor de inrichting van de infrastructuur in het gebied waar de westelijke doorstroomas voor het busvervoer is gepland. De uitwerking van de westelijke Hoogwaardige openbaar vervoer as (HOV) is in fasen uitgevoerd:

1. Reconstructie Katerdijk (paars) gerealiseerd in 2012-2013
2. Reconstructie Pannekoekendijk, H. Smeengekade (rood) gerealiseerd in 2015
3. Reconstructie Willemskade (groen) gerealiseerd april - augustus 2017
4. Reconstructie Roelenweg (geel) gerealiseerd in 2014
5. Busbrug Spoorzone (blauw) geen onderdeel van HOV-as wordt aangelegd in 2017-2018.

Voor de werkzaamheden aan deze deelprojecten heeft de raad gefaseerd krediet beschikbaar gesteld. Dat is voor het laatst gebeurd bij het vaststellen van het DO Willemskade, op 24 augustus 2015.

De middelen die nodig zijn voor de werkzaamheden aan de doorstroomassen (voorbereiding en uitvoering) worden periodiek aangevraagd via het Werkplan Doorstroomassen. Voor het actualiseren van het Werkplan wordt altijd een logisch moment gekozen, liefst gekoppeld aan de start of afronding van een deelproject of fase. Nu de werkzaamheden aan de Willemskade grotendeels zijn afgerond, is het logisch ook het Werkplan te actualiseren en verschuivingen in budgetten te verantwoorden. En een budget aan te vragen voor het komende jaar.

Hieronder wordt een korte terugblik gegeven op de activiteiten die in 2015, 2016 en 2017 zijn uitgevoerd. Ook worden de werkzaamheden beschreven die in 2017 en 2018 uitgevoerd gaan worden voor de realisatie van de doorstroomassen voor hoogwaardig openbaar vervoer.

1.1 **Westelijke doorstroomas**

De realisatie van de westelijke doorstroomas is stapsgewijs aangepakt. Voor het hele gebied geldt als doel: de verbetering van de doorstroming van het verkeer voor alle

Datum

9 oktober 2017

modaliteiten en een optimale ruimtelijke inpassing. In volgorde van uitvoering gaat het om de volgende trajecten:

Holtenbroekerbrug

Groot onderhoud is in de zomer van 2013 uitgevoerd. Ten opzichte van het beschikbaar gestelde krediet is € 889 overgebleven.

Katerdijk gereed

De realisatie van de Katerdijk is in 2013 en begin 2014 uitgevoerd en financieel afgehandeld. Er staat nog een verplichting van € 55.042 open om de openbare ruimte rondom roeivereniging Boreas te verbeteren nadat de bouwwerkzaamheden bij de vereniging zijn afgerond. In het najaar van 2017 worden deze plannen opgesteld.

Realisatie Burgemeester Roelenweg

De Burgemeester Roelenweg is eind 2014 afgerond.

Voor dit deelproject is in 2014 een EFRO-subsidie van € 1.061.018 verkregen. De afrekening heeft plaatsgevonden in 2016. Om maximaal gebruik te kunnen maken van de subsidie is een wijziging doorgevoerd in de projectgrenzen tussen Roelenweg en Pannekoekendijk waardoor de kosten voor Roelenweg hoger uitvallen (en die van de Pannekoekendijk lager). Ook zijn voor de verantwoording extra accountantskosten gemaakt. In totaal bedraagt de overschrijding van dit project € 121.187

Uitvoering Pannekoekendijk en Harm Smeengekade

De werkzaamheden zijn uitgevoerd in de periode maart 2015 – september 2015 en zijn goed verlopen. Het nieuwe busstation is in augustus 2015 in gebruik genomen. Er zijn nog enkele lopende verplichtingen voor het onderhoud van het groen, maar naar verwachting zullen de totale kosten € 1.457.236 lager uitvallen. Deze meevaller is te verklaren uit een positief aanbestedingsresultaat, het niet optreden van risico's en tegenvallers waardoor de post onvoorzien slechts beperkt hoefde te worden ingezet en deels door een wijziging van de grens met het deelproject Roelenweg.

Willemskade

Voor het deelproject Willemskade (tot aan de Nieuwe Veerallee, inclusief spoorwegovergang en aansluiting op busbrug) is een DO opgesteld dat 24 augustus 2015 door de gemeenteraad is vastgesteld. In 2016 zijn voorbereidende werkzaamheden verricht en zijn kabels en leidingen omgelegd. In de periode april-augustus 2017 zijn de werkzaamheden uitgevoerd. Begin 2018 wordt het groen ingeplant. De werkzaamheden zijn afgestemd met de werkzaamheden aan de elektrificatie Kamperlijn en buitengebruikstelling van de spoorlijn om het werk zo efficiënt en goedkoop mogelijk uit te voeren.

De werkzaamheden zijn uitgevoerd binnen het beschikbaar gestelde krediet. Wel staan nog twee risico's open voor een door ProRail doorgevoerde aanpassing aan de spoorwegbeveiliging en mogelijk meerdere claims voor inkomstenderving. Het totaal van deze risico's bedraagt € 450.000 en kan, indien de risico's optreden, niet binnen het beschikbaar gestelde krediet worden opgevangen.

Datum

9 oktober 2017

Het beschikbaar gestelde krediet bedraagt € 4.918.000. Voorgesteld wordt om van het positief resultaat van de reconstructie van de Pannenkoekendijk € 1.007.236 terug te boeken naar het project Doorstroomassen en € 450.000 te reserveren voor het geval dat de risico's daadwerkelijk optreden.

Verkeersmanagement

Voor de werkzaamheden in alle fasen is een verkeersmanagementplan opgesteld. Met de uitvoering van dit plan is het verkeer op de juiste manier verwezen naar alternatieve routes. Ook zijn vooraf scenario's bedacht in geval van calamiteiten of onvoorziene omstandigheden. Hierdoor zijn de negatieve effecten van de uitvoeringswerkzaamheden tot een minimum beperkt.

1.2**Oostelijke doorstroomas**

Bij de werkzaamheden hebben we ons tot nu toe geconcentreerd op de westelijke doorstroomas. Met de provincie zijn we in overleg over het verbeteren van de doorstroming van het openbaar vervoer aan de oostzijde van de binnenstad (Groot Weezenland/Wethouder Alferinkweg en Deventerstraatweg/Hortensiastraat). Op dit moment kunnen nog geen concrete plannen worden gemaakt, daartoe moet de provincie eerst meer duidelijk maken over de toekomstige lijnvoering van de bussen. Binnen het huidige krediet is nog € 39.700,- aan ruimte voor renovatie kademuur groot weezenland en verkeersmodel oostelijke as. Dit budget wordt ingezet voor het overleg met de provincie en de daarbij benodigde onderzoeken.

1.3**Algemeen**

De meeste kosten zijn direct gekoppeld aan de deelprojecten. Uitzondering zijn de algemene kosten voor communicatie, projectleiding en financial engineering.

Communicatie

In 2015 en 2016 zijn er diverse informatiebijeenkomsten geweest. Tijdens de bijeenkomsten lag het accent bij het ontwerp en de uitvoering van de Willemskade. Daarnaast is er veel aandacht voor het informeren van weggebruikers, bezoekers van de stad en omwonenden over de voortgang van de werkzaamheden. Ook in 2017 is een aantal informatiebijeenkomsten geweest ter voorbereiding op de uitvoering Willemskade.

Projectleiding en Financial engineering

Projectleiding maakt onderdeel uit van de bovenstaande projecten, maar er is ook budget nodig voor de afstemming met de provincie, aansturing van projectleiders, bewaking van de budgetten en algehele coördinatie.

Per saldo is voor de algemene kosten in de periode tot en met 2017 € 74.091 nodig.

Datum 9 oktober 2017

1.4 Financiering en subsidie

Subsidie

De uitvoering van het project Doorstroomassen wordt mede mogelijk gemaakt door de Provincie Overijssel. De provincie heeft een subsidie beschikbaar gesteld van € 13,8 miljoen. Deze subsidie is bestemd en rechtstreeks gekoppeld aan het project Doorstroomassen OV. Ook zijn subsidies verleend door het waterschap en is een EFRO-subsidie verleend.

De provincie heeft in 2016 uitstel verleend voor de realisatie tot 1 januari 2020. Op deze wijze kunnen de werkzaamheden aan de oostelijke doorstroomas ook meegenomen worden binnen de verleende subsidie.

Financiële doorkijk (zoals genoemd in voortgangsrapportage)

Voor de realisatie van alle deelprojecten van de doorstroomassen (incl. Burgemeester Roelenweg) is in totaal € 19.044.641 gereserveerd. Hiervan was € 18.466.441,- door de raad beschikbaar gesteld. Rekening houdend met de Efro subsidie die € 16.154 lager is vastgesteld is nog € 562.046 beschikbaar voor de oostelijke doorstroomassen.

Door het doorvoeren van de in dit Werkplan voorgestelde wijziging kan het eerder door de raad beschikbaar gestelde krediet naar beneden worden gesteld met € 812.846,-. Voor het Oostelijk deel van de Doorstroomassen resteert na de bovengenoemde stappen nog een bedrag van € 1.374.892.

Dit bedrag kan niet vrijvallen voor de algemene middelen omdat hierover met de provincie resultaatafspraken zijn gemaakt (en het grootste deel bestaat uit subsidies van de Provincie Overijssel, het Waterschap en Efro voor deelprojecten).

Wijziging kosten	Wijziging
onderschrijding Holtenbroekerbrug	€ -889
onderschrijding Pannenkoekendijk	€ -1.457.236
overschrijding Roelenweg	€ 121.187
Risicoreservering Willemskade	€ 450.000
Algemene kosten	€ 74.091
Totaal minderkosten	€ -812.846

Berekening mogelijke middelen voor oostelijke doorstroomassen	Totaal
Beschikbaar realisatie doorstroomassen	€ 19.044.641
Reeds beschikbaar gesteld door raad	€ 18.466.441
Minder ontvangen efrosubsidie	€ 16.154
Resteert beschikbaar voor oostelijke doorstroomassen	€ 562.046
Resteert beschikbaar voor oostelijke doorstroomassen	€ 562.046
Inzet van westelijke doorstroomas naar oostelijke doorstroomas	812.846
Totaal mogelijke middelen oostelijke doorstroomassen	1.374.892

Overdracht College-Raad

Datum 12 oktober 2017

onderwerp	Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking brinnummers
portefeuillehouder	Jan Brink
informant	Vries, Daphne de (3373)
medeopstellers	
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling
bijlagen	Voorstel: Beslisnota Stichting Agnieten College Landstede groep gevolgen herschikking brinnummers

Voorgesteld besluit raad

1a. Een krediet van € 1.880.000 beschikbaar te stellen voor de overname van de investeringsopgave behorend bij het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1 van Stichting Agnieten College, onderdeel Landstede groep,;

b. De hieruit structureel voortvloeiende lasten ad € 75.200,- te dekken uit de extra middelen die via de algemene uitkering Gemeentefonds worden ontvangen;

2a. Een krediet van € 219.000,- beschikbaar te stellen voor de overname van de boekwaarde van de door Agnieten College bekostigde investeringen in het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1);

b De hieruit structureel voortvloeiende lasten € 45.750,56 gedurende 5 jaar bij het Agnietencollege in rekening te brengen overeenkomstig een vaststellingsovereenkomst.

Beslisnota voor de raad

Datum 19 september 2017

Openbaar

Onderwerp Stichting Agnieten College (Landstede groep) gevolgen herschikking
brinnummers

Versienummer 1.0

Portefeuillehouder J.E. Brink

Informant Daphne de Vries, Bert Tory, José van der Sluis - Damman

Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / Concernstaf/ AFF

Telefoon (038) 498 3373 / (038) 498 2538/ (038) 498 4052

Email D.de.Vries@zwolle.nl / B.Tory@zwolle.nl / J.F.M.van.der.Sluis-Damman@zwolle.nl

Bijlagen

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1a. Een krediet van €. 1.880.000 beschikbaar te stellen voor de overname van de investeringsopgave behorend bij het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1 van Stichting Agnieten College, onderdeel Landstede groep,;
- b. De hieruit structureel voortvloeiende lasten ad € 75.200,- te dekken uit de extra middelen die via de algemene uitkering Gemeentefonds worden ontvangen;
- 2a. Een krediet van € 219.000,- beschikbaar te stellen voor de overname van de boekwaarde van de door Agnieten College bekostigde investeringen in het huisvestingsproject Talentstad Beroepsonderwijs (Blaloweg 1);
- b De hieruit structureel voortvloeiende lasten € 45.750,56 gedurende 5 jaar bij het Agnietencollege in rekening te brengen overeenkomstig een vaststellingsovereenkomst.

Datum 19 september 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding/ Aanleiding

De Basisregistratie Instellingen (BRIN) is een register dat door het Nederlandse Ministerie van OCW wordt uitgegeven en alle scholen en aanverwante instellingen bevat. Elke onderwijsinstelling wordt hierin geïdentificeerd aan de hand van het nummer in het register, het BRIN-nummer genoemd. De onderwijsinspectie heeft dringend verzocht tot de herschikking van Brinnummers bij Landstede.

Het gaat hier specifiek over Talentstad Beroepsonderwijs, locatie aan de Blaloweg 1, vallend onder stichting Agnieten College (onderdeel van Landstede). Dit kende tot schooljaar 2017-2018 vier brinnummers, twee PRO scholen en twee VMBO-scholen. De inspectie heeft Landstede opgedragen om de brinnummers samen te voegen, zodat er één PRO school en één VMBO school overblijven. Vanuit praktische overwegingen is dit alvast doorgevoerd in de zomer voorafgaand aan schooljaar 2017-2018. Voor de scholen onder de overgebleven brinnummers heeft de gemeente een wettelijke huisvestingsplicht. De herschikking van de nummers heeft consequenties voor eerder gemaakte afspraken rondom de financiering van de onderwijshuisvesting. Dit wordt toegelicht in dit voorstel.

Beoogd effect

Voldoen aan de eis van de onderwijsinspectie om 4 brinnummers samen te voegen tot 2 en de daarvoor benodigde stappen, zoals benoemd in het dictum, te zetten.

Argumenten

1.1 De verplichte samenvoeging van brinnummers maakt het noodzakelijk dat de gemeente de investeringsopgave van Stichting Agnieten College, onderdeel van Landstede groep, overneemt.

De Landstede Groep heeft op grond van wet- en regelgeving van de Onderwijsinspectie de opdracht gekregen om de 4 bestaande brinnummers samen te voegen tot 2, zodat er bij Talentstad Beroepsonderwijs (locatie Blaloweg) één PRO school en één VMBO school over blijven. De gemeente heeft een wettelijke huisvestingsplicht voor de scholen onder deze twee brinnummers. Dit is in lijn met de andere schoolgebouwen.

Daarbij is door de Landstede Groep richting de Onderwijsinspectie de voorwaarde gesteld dat er nieuwe afspraken moeten worden gemaakt met de gemeente over de overname van de investeringsopgave behorende bij het huisvestingsproject van het zogenaamde Thomas a Kempis deel van Talentstad. De overname van de investeringsopgave wijkt af van de bestaande afspraken die in 2015 tussen de Landstede Groep en de gemeente zijn gemaakt in het kader van het Integraal Huisvestingsplan Landstede. Voor de aanpassing en revitalisering van de locatie aan de Blaloweg was in totaal € 5.010.000,-- nodig, waarvan de Gemeente € 3.130.000,- heeft bekostigd en de Landstede Groep € 1.880.000,--(raadsbesluit 24-08-2015). De samenvoeging van de brinnummers maakt, dat de investeringsopgave volledig bij de gemeente rust. Daar staat ook dekking tegenover via de algemene rijksuitkering, derhalve brengt het geen extra kosten voor de gemeente met zich mee.

2.1 Overname van de boekwaarde voorkomt dat de kwetsbare financiële situatie van stichting Agnieten College verder verslechtert.

Stichting Agnieten College heeft op eigen verantwoordelijkheid en inzicht extra investeringen gepleegd in de locatie aan de Blaloweg bovenop de investering van € 1,88 miljoen. De boekwaarde van deze

Datum 19 september 2017

investering, een bedrag van € 219.000,- per 31-12-2017, is opgenomen in de boeken van de Stichting Agnieten College.

De inkomsten voor het Agnieten College ter dekking van de huisvestingslasten vallen weg door deerschikking van de brinnummers. Het eigendom van dat deel vervalt aan de gemeente waardoor Stichting Agnieten College door de accountant verplicht wordt deze investering ineens af te boeken/ af te waarderen. Deze afwaardering zorgt voor een verslechtering van de al kwetsbare financiële situatie, zo blijkt uit het boekenonderzoek dat is uitgevoerd. Technische wijzigingen die opgelegd worden vanuit de inspectie moeten niet leiden tot vermijdbare toezichtproblemen. Om deze verslechtering te voorkomen, neemt de gemeente de boekwaarde over en betaalt het bedrag uit aan het Agnieten College, zodat de afwaardering plaats kan vinden. Omdat de investeringen door de Landstede Groep op eigen initiatief zijn gedaan, dient het bedrag door het Agnieten College gedurende een periode van 5 jaar aan de gemeente terugbetaald te worden. Hiervoor wordt een vaststellingsovereenkomst getekend.

Risico's

Bij instemming van dit raadsbesluit wordt een vaststellingsovereenkomst gesloten, waarin de terugbetalingsregeling is vastgelegd. De Landstede Groep, waaronder het Agnieten College valt, heeft een financieel moeilijke tijd achter de rug. Er zijn en worden stappen gezet om de financiële positie te verbeteren. De hierboven genoemde afspraken, maken daar ook onderdeel van uit. Op dit moment is de solvabiliteit in de meerjarenbegroting van het Agnietencollege nog onvoldoende. Door de vaststellingsovereenkomst wordt het risico dat er niet (volledig) wordt terugbetaald zoveel mogelijk beperkt, maar er blijft een klein risico bestaan. Verdere beheersmaatregelen vanuit de gemeente zijn niet mogelijk..

Financiën

De overname van de investeringsopgave betekent dat er door uw raad een krediet van € 1.880.000,- beschikbaar gesteld moet worden. De gemeente ontvangt voldoende extra middelen via de algemene uitkering gemeentefonds om de kapitaallasten die voortvloeien uit het krediet te kunnen dekken. Deze extra middelen worden verkregen vanuit de algemene uitkering omdat in de nieuwe situatie alle leerlingen worden ingeschreven bij de betreffende brin-nummers waarvoor de gemeente een wettelijke huisvestingsplicht heeft.

De overname van de boekwaarde van de door het Agnietencollege bekostigde investering betekent dat er door uw raad een krediet van € 219.000 beschikbaar gesteld moet worden. De hieruit voortvloeiende kapitaallasten worden in 5 jaar tijd terugbetaald door het Agnietencollege conform de afspraken in de vaststellingsovereenkomst.

Communicatie

De consequenties en afspraken zijn met de Landstede groep afgestemd.

Vervolg

De vaststellingsovereenkomst tussen Gemeente en Agnieten College/ Landstede moet worden getekend. De verschikking van de brinnummers heeft al plaatsgevonden. Op dat vlak zijn er geen vervolgacties meer nodig.

Openbaarheid

Deze nota is openbaar.

Datum 19 september 2017

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris

College 2014-2018

Vergadering d.d. 3 oktober 2017
Locatie B&W kamer
Aanvang 09.00
Eindtijd 18.00
Voorzitter Dhr. H.J. Meijer
Griffier/Secretaris Mevr. I. Geveke

Aanwezige leden Anker, Ed, Brink, Jan, Geveke, Ingrid, Heer, Rene de, Meijer, Henk Jan, Vedelaar, Nelleke, Willigen, Michiel van, Agterhuis, Henriette, Baeten, Paul

Afwezige leden

- 0. Memo gemeentesecretaris
Besproken
- 01...*. Afspraken perscontact
Besproken
- 02.1. Ingekomen stukken
- 02.1.1. Informatie Zorgspectrum Het Zand
Besproken
- 02.1.2. Schrijven Ministerie Volksgezondheid, Welzijn en Sport inzake distributie jodiumtabletten
Kennisgenomen
- 02.2. Vragen ex artikel 45 Reglement van Orde
- 02.2.1.*. Vragen D66 ex art. 45 Reglement van Orde inzake positionering Kamperpoort
Antwoord wordt voorbereid door de afdeling. Projectontwikkeling.
- 03. Rondvraag
 - Wethouder Van Willigen informeert het college over de dienstverleningsovereenkomst begraven en cremieren, een themabespreking vindt op een later moment plaats
 - Wethouder Van Willigen informeert het college over zijn gesprek met bewoners uit Westenholte over de voorgestelde bomenkap
 - Wethouder Vedelaar meldt dat er een onderzoek is gedaan door Companen en HHM naar de woningbehoefte in Zwolle, ook waar het gaat om wonen-welzijn-zorg. De resultaten zijn besproken met de drie woningbouwcorporaties
 - Wethouder Vedelaar heeft een goed kennismakingsgesprek gehad met Sjoerd Quint, bestuurder woningbouwcorporatie Openbaar Belang
- 03.3..*. Tweedaagse van de Verbinding 12 en 13 oktober 2017
Besproken

- 03.4.*. Weekoverzichten en representatieve verplichtingen college
Kennisgenomen
04. Bovenlokale aangelegenheden
- Wethouder Van Willigen heeft met regionale bedrijven en bestuurders gesproken over de aanpak rondom de Energietransitie
 - Burgemeester Meijer informeert het college over zijn periodiek overleg met de Commissaris van de Koning
- 04.1. 2017-12-01 Vooraankondiging VNG Bestuurdersdag en Buitengewone Ledenvergadering
Wethouder Anker en wethouder Brink.
- 04.2. Vorbereiding Open Days Brussel
Kennisgenomen
- 04.4. LEC
Kennisgenomen
- 04.5. Platform 31, Samenvatting Rijksbegroting 2018
Kennisgenomen
Implicaties voor Zwolle worden hieruit gehaald.
- 04.6. Ledenbrief VNG reactie Rijksbegroting 2018
Kennisgenomen
Implicaties voor Zwolle worden hieruit gehaald.
05. B-onderwerpen
- 05.a..09.00. Vervolg Najaarsstukken 2017
- 5.a.1. Begroting 2018
Besproken
1. Het college heeft ter voorbereiding op de vaststelling van de Begroting 2018 en Berap 2017-2 op 9 oktober diverse onderdelen besproken.
- 05.b. Adviesnotitie 'toekomst WRA - Wezo'
Aangehouden
06. Raad/Raadsplein
- Terugblik besluitvormingsronde 2 oktober: besproken.
- Vooruitblik info/debat 9 oktober: besproken.
- 07.a. Beslissingenlijst collegevergadering d.d. 26-9-2017
Gewijzigd akkoord
- 07.b. Niet openbare verslagen d.d. 26-9-2017
Conform
- 07.c. Opheffing embargo
08. Uitnodigingen
- 08.0.1.*. 2017-10-14 Najaarsconcert D-Vote
Kennisgenomen
- 08.0.2.*. 2017-10-28 Opening Nacht van de Nacht
Wethouder Anker beziet.

- 08.1. 2017-11-28/29 Ervaringsreis omgevingsveiligheid
Kennisgenomen
- 08.2. 2018-05-11 Première 1e Zwolse Stadsproductie
Voltalig college, burgemeester zal contact opnemen over ambassadeurschap.
09. Personele en organisatorische aangelegenheden
10. Portefeuilleaangelegenheden, Niet openbare en Embargo stukken
11. A-onderwerpen
- 11.a Niet openbaar
- 11.b. Aanbesteding Integrale thuisondersteuning
Conform
Het College besluit:
1. Het inkoop document vast te stellen met bijbehorende bijlagen.
 2. De bevoegdheid om het gunningsbesluit te nemen en de bevoegdheid om raamovereenkomsten aan te gaan met aanbieders van integrale thuisondersteuning, te mandateren aan de heer H. Procé, Directeur Sociaal Domein.
De burgemeester machtigt hiertoe de heer H. Procé, Directeur Sociaal Domein, tot het nemen van het gunningsbesluit en het ondertekenen van de raamovereenkomsten die na het doorlopen van de aanbestedingsprocedure met de aanbieders integrale thuisondersteuning worden gesloten.
 3. De overgangsregeling 'Diensten in en aan Huis' vast te stellen.
 4. De tarieven HH1 en HH2 Diensten in en aan Huis met ingang van 1-1-2018 vast te stellen op 207 euro voor HH1 en 282 euro voor HH2.
 5. De Beleidsregel "Schoon en leefbaar huis" vast te stellen en direct van toepassing te verklaren.
- 11.c. Kredietaanvraag vervanging toplaag kunstgrasvelden en omzetting natuurgrasvelden naar kunstgrasvelden in 2018
Conform
Het college besluit:
In te stemmen met bijgevoegde beslisnota voor de raad
- 11.d. Convenant energietransitie PO en VO scholen gemeente Zwolle
Conform
Het college besluit:
1. Conform de kaders voor eigen bezit energietransitie, zoals gepresenteerd bij de PPN, samen met het onderwijs een businesscase te maken voor de schoolgebouwen in Zwolle.

De Burgemeester besluit:
 2. Wethouder Brink te mandateren tot ondertekening van bijgevoegd convenant.

11.e. Experiment ontmoetingsvoorziening Dieze Oost

Conform

Het college besluit:

1. Een incidentele subsidie te verlenen, ad € 47.500,- aan het WIJbedrijf Dieze Oost voor een experiment van een jaar t.b.v. een ontmoetingsvoorziening in Dieze Oost aan het Simon van Slingelandtplein.
2. De subsidie te dekken uit:
 1. Het Beleid Accommodaties 2017-2018 € 31.500,-
 2. Wijkmanagement-Wijkservicepunten € 16.000,-
3. Ter dekking van kosten voor eventuele sociaal culturele wijkactiviteiten hiervoor de middelen Dieze Oost binnen de regeling 'Koppengeld' in te zetten met een maximum van € 6.000,- per jaar.

11.f. Regionale brief aan staatssecretaris over vlieghoogte Lelystad Airport

Conform

Het college besluit:

In te stemmen met bijgaande regionale brief van de Provincie Overijssel en regiogemeenten aan de staatssecretaris in het kader van de vlieghoogte bij Lelystad.

11.g. Resultaten burgerpanel-enquête afwegingskader grootschalige opwekking duurzame energie

Conform

Het college besluit kennis te nemen van:

de rapportage en de samenvatting van de burgerpanel-enquête voor het afwegingskader duurzame energie

11.h. Benoeming leden centraal/hoofdstembureau gemeenteraadverkiezing 2018

Conform

Het college besluit in het centraal/hoofdstembureau voor de verkiezing van de leden van de gemeenteraad 2018 te benoemen:

- als lid en tevens plaatsvervangend voorzitter:

de heer S.J.C. Crossen, wonende te Zwolle

- als lid:

mevrouw A.A.M. Conradi, mevrouw N. Deelen en de heer A.C.M. Smits, allen wonende te Zwolle;

- als plaatsvervangend lid:

de heer G.J.L. Reijgersberg, wonende te Heerde, de heer G.J. Schippers, wonende te Hattem
en de heer D.L.J. van Veen, wonende te Zwolle

11.i. Aanvraag stimuleringsfonds IZ: indoor skatepark

Conform

Het college besluit

1 Het cofinancieringsverzoek van € 15.000-, vanuit het Stimuleringsfonds Initiatiefrijik Zwolle van Stichting Indoor Skatepark Zwolle te honoreren.

11.j. Beantwoording motie Onderzoek naar ombudsfunctie sociaal domein (M8-3)"

Conform

Het college besluit:

In te stemmen met bijgevoegde informatienota aan de gemeenteraad.

11.k. Beantwoording Motie 14 Opbouwwerk

Conform

Het college besluit:

1. In te stemmen met de reactie van het college op de motie 'Opbouwwerk (M-14)' middels bijgevoegde informatienota voor de raad.

12. 12.00 Lunch kamer gemeentesecretaris

13...13.00. THEMABESPREKING

13.1. Binnenstad/Broerenkwartier

Het college heeft met veel belangstelling kennis genomen van de lopende projecten in de binnenstad. Daarnaast is het college betrokken bij het lopende revitaliseringsproces Broerenkwartier

14...14.30. ONTMOETINGEN

14.1. Programma bezoek college B&W Harderwijk aan Zwolle d.d. 3 oktober

Het college kijkt terug op een goed bezoek van het college van B&W Harderwijk. Er is onder andere gesproken over de Kracht van Oost, mobiliteit (A28) en invloed van technologie op economische ontwikkelingen en werkgelegenheid

Aldus vastgesteld in de vergadering van 9 oktober 2017

Datum 9 oktober 2017

Voorzitter

H.J. Meijer

Secretaris

I. Geveke